a gyógyszerész

A MAGYAR MAGÁNALKALMAZOTTAK SZABAD SZAKSZERVEZETE
GYÓGYSZERTÁRI DOLGOZÓK SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

Bronchitis, pertussis

esetén

Contratussin

Gyártja és forgalomba hozza: **BAYER GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VI., Andrássy-út 84. sz.

TÖRÖK-LABOR

gyógyárunagykereskedés és vegyészeti gyár rt.

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 12.

Ismét régi pontossággal szállítja
a gyógyszertárak szükségleteit.

SÜRGÖNYCIM: DROGTÖRÖK BUDAPEST. — TELEFON: *225—460

MEDICINA

GYÓGYSZERÁRUNAGYKERESKEDÉS KFT.

BUDAPEST, VI., HAJÓS UCCA 32

TELEFON: 120—261

Ismét a leggyorsabban és a legpontosabban és csak gyógyszertárak részére szállít.

TELEFON: 127—401

Kun Ferenc gyógyszerész
Budapest, VI., Andrássy-út 99.

a gyógyszerész

A MAGYAR MAGÁNALKALMAZOTTAK SZABAD SZAKSZERVEZETE
GYÓGYSZERTÁRI DOLGOZÓK SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

III. ÉVFOLYAM — BUDAPEST, 1948 NOVEMBER 16. — 21. SZÁM

Ismét kapható:

VITACHINA DRAGÉE dr. REX

B_1 vitamin, chinaalkaloidák, Arsen, Strychnin tartalommal.

HEXAMYGDAL TABL. dr. REX

Mandulasavas Hexamethylentetramin tartalmával a hugyutak acut és chronicus infectioi ép veseparenchyma esetén.

Cystitis, pyelitis, pyelocystitis esetén.

Gyártja:

REX Gyógyszervegyészeti Gyár és Gyógyárukereskedelmi rt. BUDAPEST — DEBRECEN.

TARTALOM:

Székely Jenő: Orvosok és gyógyszerészek ... 641
Harangi Sándor kiváló munkás ... 643
Orosz kutatók prioritása a penicillin és az insulin kérdéssel kapcsolatban ... 644
Csak egyetlen könyvet ... 645
30 éves a szovjet gyógyszerészet ... 646
A szegedi taggyülés ünnepli a munka kitüntetettjeit ... 648
Vadim Szafanov és Alexej Ruszockij: Akik megváltoztatják a természetet ... 649
Dr. Turi Pál: Az ifjuság utja ... 652
Székely: Riport az V.-ik Gyógyszerkönyv szellemi műhelyéből ... 653
Horetzky Nándor vállalatvezető üdvözli az ifjuságot ... 655
Hőnig Géza: Az igazolások befejezése ... 657
Oleg Rudij: A szakszervezetek jogai és kötelességei a Szovjetunióban ... 658
Apró Antal: A magyar szocializmus épitéséért ... 663
Dr. Csipke Zoltán évadnyitó beszéde ... 666
A törvény védelmében — Szibériai rapszódia — Kritika és önkritika — Uj szakmai társasjáték Laboránsok a Gyógyszerész Otthonban — Gyógyszerésztudományi Értesitő — Könyvismertetés — Hirek — Szerkesztői üzenetek.

THALLMAYER ÉS SEITZ R. T.

gyógyszerárunagykereskedés és gyógyszervegyészeti laboratorium

Budapest, V., Zrinyi-utca 3
Telefon: 182—938

Sürgönycim: THALSEITZ BUDAPES

Ismét békebeli gyorsasággal expediál.

INJECTIONES ERI

minden összetételben készülnek

Előállítja: Spergely Béla és Spergely Béláné

gyógyszerészeti laboratóriuma

Budapest, XIV., Stefánia-ut 25. Telefon: 296—452

PEPSIN

gyártását ujból felvettük és az ugy gyárunkban, mint nagykereskedők utján állandóan beszerezhető.

Richter Gedeon vegyészeti gyár r. t. Budapest X.

III. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1948. NOVEMBER 16. 21. SZÁM

A Gyógyszerész

A MAGYAR MAGÁNALKALMAZOTTAK SZABAD SZAKSZERVEZETE
GYÓGYSZERTÁRI DOLGOZÓK SZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

Orvosok és gyógyszerészek

— Dr. Weil Emil főtitkár elvtársnak —

Nem rég zajlott le ünnepélyes keretek között és messzesugárzó erővel, majdnem közvetlenül egymás után, az orvosok és a gyógyszerészek centenáris ünnepsége. Hogy a közegészségügynek ez a két szektora miként állt ki a nyilvánosság és főként a saját tagjai elé, azt a napilapok és a szaksajtók azóta bőségesen kiértékelték. Mi magunk is „A Gyógyszerész" hasábjain részletesen ismertettük azt a hatalmas programmot, mely nemzetközi viszonylatban is kimagasló eseménnyé emelte az orvosok centenáris megnyilatkozását. Megcsodáltuk azt az óriási szervezettséget, mely ennek a nagy célnak a szolgálatába minden szakmai, minden tudományos forrást be tudott állitani és ki tudott meriteni. Igenis, csodálattal álltunk meg az orvosok egyenes és tisztavonalu munkája előtt. De ugyanakkor megállapitottuk azt is, hogy mindezt az Orvosok Szabad Szakszervezete inditotta el, rendezte és valósitotta meg. Az egész rendkivüli méretü munka egy Szakszervezet keretén belül, egy szakszervezet egyetakaró tagjainak a segitségével, olyan eredményt tudott elérni, amelyre ország-világnak fel kellett figyelnie.

E szervezettség, e szerteágazó és mégis összefogott megmozdulás mögött egyetlen ember összetartó, irányitó kezét éreztük és ez: DR. WEIL EMIL elvtársunk, az Orvosok Szabad Szakszervezetének főtitkára. De az ő munkáját ne csak most vegyük szemügyre, ne csak a Centenáris Orvosi Hét tanulságaival próbáljuk igazolni nagyvonaluságát, hanem menjünk vissza egészen a felszabadulásig. Mert lényegében maga az orvos sem volt sem jobb, sem rosszabb emberanyag, mint a gyógyszerész. Csak éppen minden orvost be tudtak szervezni a Szakszervezetbe. Csak éppen volt közöttük egy olyan nagy, kimagasló egyéniség, aki ezt a szervezetet ki tudta épiteni és annak minden dolgozóját, nem mondvacsinált an, hanem ténylegesen rá tudta állitani a szocializmust épitő magyar népi demokrácia utjára.

Ha ők kiálltak és csináltak valamit, a Szakszervezet állt ki. A mi helyzetünk nehezebb volt és nehezebb még ma is. Nekünk idő kellett hozzá, amig abból a szolgasorból, amelyben a tulajdonosok az alkalmazottaikat tartották, életre tudtuk magunkat verekedni. Még a felszabadulás után is sokáig, még ma is visszatérnek a régi problémák, még ma is hadakoznunk kell a Szakszervezeten belül olyan eszmékkel, áramlatokkal, olyan öncélu megmozdulásokkal, melyek félre akarják verni a Szakszervezet vonalát. A mi tagságunk még mindig nem látja maga előtt azt az utat, amelyen haladnia kell. Nem akarja belátni, hogy a Szakszervezetnek nem lehet az a célja, hogy egyesek a Szakszervezet fészkében megtollasodjanak és boldog szárnypróbálgatással átrepüljenek a tulajdonosok még mindig puha fészkébe.

Ez a mi átkos kettősségünk, mely annyiszor fogvatart, amikor lendületre volna szükségünk a szakszervezeti tagság egyetemes érdekében. Mert nekünk nincs Weil Emilünk, aki töretlenül vitte és viszi a szakszervezeti vonalat és aki biztositék, mert épiteni lehet az ő mindig és minden tekintetben sziklaszilárd kommunista magatartására. Nálunk, ha valaki felveszi a zászlót és tántorithatatlanul viszi előre, azt előbb-utóbb elgáncsolják és figyelmeztetik, hogy, ohól van itt egy réteg, mely ki akar törni a szakszervezeti tagságból a saját egyéni jogai megvalósitásáért. S hiába vagyunk zászlóvivő harcosok, hiába irjuk a zászlónkra: megalkuvás nélkül előre mindig a szakszervezeti tagságért, — lerángatnak és eltaposnak bennünket.

Senki se gondolja azonban, hogy mi most ezzel a kommunista vallomással be akarjuk feketiteni a mi szakszervezeti tagságunkat. És éppen

akkor, amikor most átmegyünk az Egészségügyi Szakszervezetbe. Mert amikor becsületesen rámutattunk a legkomolyabb veszélyre, ugyanakkor szint akarunk vallani arról is, hogy a mi pályánk munkásaival valóban érdemes foglalkozni. Alig van szakma ebben az országban, ahol annyi elkallódott tehetség tespedne a maga szük munkakörében. Mi éppen azt reméljük, hogy majd most belekapcsolódhatunk egy kipróbált szervezetbe, annak kiválóan müködő oktatási rendszerébe és magunkhoz nevelhetjük azokat, akiket eddig nem tudtunk megközeliteni. Már pedig akkor, amikor ennyi hittel és lelkesedéssel készülünk arra, hogy résztvegyünk egy uj szervezet belső életében, ki kell tárnunk a hibáinkat is.

Nálunk nincs meg és nem is lehet meg az az egyetlen akarat, mely csodákat tud teremteni. Ahogyan csodákat teremtett az Orvosok Szabad Szakszervezete a Centenáris Orvosi Héten. Mi csak együtt ünnepelhetünk régi elnyomóinkkal. Azokkal, akik ma csak elcsendesedtek, de lábhoz tett fegyverrel várják, mikor törhetnek ránk ujra, mikor szoríthatják le bérünket és mikor vehetik ki a szánkból a mindennapi kenyeret. Bizony, Weil főtitkár elvtárs, mi csak igy ünnepelhettünk. És még jó arcot is kellett vágnunk az egészhez. Igaz, hogy mi voltunk a motorja az egész Centenáris Gyógyszerész Hétnek és hogy az egész centenáris előkészület megbénult, ha véletlenül mi nem jelentünk meg, vagy későn mentünk el a Centenáriumi Bizottság üléseire. Igaz, hogy ami nálunk elmult és megmaradt, mindent a mi szakszervezeti tagságunk kezdeményezett és valósitott meg. És ha a tulajdonosok tettek is valamit a nagy cél érdekében, az csak annyi volt, hogy időnként megnyitották a pénztárcájukat. Azt se nagyon, csak éppen hogy egy-egy kisebb bankó kibujhasson belőle.

Szinte észrevétlenül ugy alakult ez a cikk, olyan irányba fejlődött ez a szakmai vallomás, hogy közvetlenül Hozzád szól, Weil főtitkár elvtárs. Mert arról van szó, hogy mi most átmegyünk Hozzátok, átmegyünk az Egészségügyi Alkalmazottak Szabad Szakszervezetébe, mi: a Gyógyszertári Dolgozók Szakosztálya. Most már bevallhatjuk, hogy jó volt, hogy itt voltunk, köszönettel tartozunk ezért a három és fél esztendőért a Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezetének, de jobb, hogy most elmegyünk innen. Sokat tettek értünk, minden szociális megmozdulásba a mi sorsunkat is beépitették, de nem voltunk náluk otthon. Ahogyan multkori találkozásunk alkalmával mondottam: a mi speciális szakmai jellegünknél fogva mindig egy kicsit idegen test voltunk az M. M. Sz. Sz. szervezeti életében. Nem értették a hangunkat. Nem tudták, hogy mit kezdjenek velünk. Elszakadtunk, valósággal erőszakosan elsodródtunk a közegészségügy természetes vonalától. Egyedül voltunk és vagyunk. Az orvosok messze voltak tőlünk és távol volt tőlünk a közegészségügy minden dolgozója. Ha beszélni akartunk az orvosokkal, át kellett irnunk hivatalosan és az efféle átiratok lassan jönnek és mennek és gyakran már utközben elértelmetlenednek vagy elvesztik eredeti hatóerejüket. Ott voltunk és még ma is ott vagyunk a Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezetében és csak vágyakoztunk és sóvárogtunk azután, hogy egyszer talán mi is közelebb kerülünk Hozzátok: gyógyszerészek az orvosokhoz.

Természetes, hogy jelenlegi keretünkben sok mindent nem tudtunk megvalósitani. Elmaradtunk szervezésben, el az oktatásban és alig van kialakult káderünk. Ne csodálkozzunk rajta, az M. M. Sz. Sz. agyonzsufolt helyiségeiben még szemináriumokra sem rendezkedhettünk be és nem volt egyetlen klubunk vagy akárcsak olyan padokkal felszerelt termünk, ahol a szakszervezeti tagság a taggyülésen tul is összejöhetett volna. Ezért találkozgattak az emberek, szakszervezeti tagságunk egy része, vendéglőkben, kávéházakban és espressókban. Nem azért jöttek össze, hogy frakciózzanak, hanem hogy beszélgessenek. Hogy ezekkel a helyiségekkel kiszélesitsék a szakszervezet szük befogadóképességét. Ezek a kartársaink, ezek az elvtársaink többnyire csak elmondták egymásnak, amit nem tudtak mindenkinek elmondani. Te tudod legjobban, Weil főtitkár elvtárs, hogy ez nem frakciózás. A frakciózás ott kezdődik és abban teljesedik ki, amikor a vezetőségen belül egyesek a szakszervezeti vonallal ellentétes érdeket, ugyis mondhatnók, magánérdekeket akarnak becsempészni.

Ez a mi átkunk. És ha örvendünk, hogy Veletek együtt dolgozhatunk, azért is örvendünk, mert Te, Weil főtitkár elvtárs, bizonyára mindig meghallgatsz bennünket és helyes utra tereled a tévelygőket vagy eltévelyedetteket.

ÜVEG

Gyógyszeres, vegyszeres, kozmetikai és egészségügyi üveg és porcelánáruk, kenőcs és krémtégelyek, demyonok, ballonok

FRIED

Telefon: 226-023.

Budapest, VII., Akácfa-utca 32.

De most beszéljünk csak magunkról: orvosokról és gyógyszerészekről. Végre összekerülünk. Visszagondolok arra, hogy mi volt itt nálunk az infláció alatt és mennyi bajt okozott az, hogy nem ülhettünk össze és nem tárgyalhattuk végig a népegészségügy közös problémáját. Pedig milyen kevésről lett volna szó akkor. Csak össze kellett volna hogy üljön a két szakszervezet vezetősége, vagy azok küldöttei. Mennyivel több szegény ember juthatott volna könnyebben gyógyszerhez, ha mi összeegyeztettük volna azt, hogy mi szükséges a gyógyitáshoz és milyen gyógyszerek kaphatók a gyógyszertárakban. Mennyire összezsugorodott, milyen hamar felgöngyölődött volna az egész inflációs fekete-piac közegészségügyi területe, ha az orvosok és gyógyszerészek keményen és tisztán összefogtak volna.

Neked tudnod kell, Weil főtitkár elvtárs, hogy mennyi vélt és tényleges sérelem hangzott el a mi részünkről és hányszor éreztük magunkat elnyomottaknak, szinte kiközösiteteknek éppen abból a birodalomból, amelybe hivatásszerüen beletartozunk. Neked bizonyára tudomásod van arról is, hogy ha községekben vagy városokban egy egészségügyi bizottság alakult, abba nem egyszer hivatalosan beválasztották a tanitót, a jegyzőt az orvos mellé, de kifelejtették a gyógyszerészt. Hova mehettünk volna panaszainkkal? Csak ugy mondogattuk, ismételgettük és vártuk, hogy egyszer csak történik valami.

S most megtörtént. Ahogyan már annyiszor leirtuk: végre mi gyógyszerészek is szervesen beleépülünk a magyar közegészségügy országos hálózatába. Nem lehet rólunk többé megfeledkezni, mert a munkánkkal, erőnkkel, szervezettségünkkel, hivatásszeretetünkkel ott leszünk állandóan a szemetek előtt. Veletek együtt fogunk dolgozni és együtt a közegészségügy minden munkásával. Nemcsak mi orvosok és gyógyszerészek, hanem az ápolók és a laboránsok is.

Ezért mondtuk Neked, Weil főtitkár elvtárs, legutóbbi találkozásunk alkalmával, hogy ugy érezzük: végre hazaérkeztünk. S ezért hatott olyan tiszta erővel a Te válaszod: mi is azt akarjuk, hogy itthon érezzétek magatokat.

Látjuk, benne élünk, résztveszünk a magyar népi demokrácia példátlan munkájában és erőfeszitésében. Tudjuk azt is, hogy valójában nem is rólunk van szó, nem is arról az alig jelentős tényről, hogy most a gyógyszerészek odakerülnek, ahová valók, hanem hogy ezzel jobban és tisztábban szolgálhatjuk majd a nagy magyar közösség ügyét — a közegészségügy eszközeivel.

SZÉKELY JENŐ

Harangi Sándor: kiváló munkás

A Népszava október 27.-i számából értesültünk Harangi Sándor kartársunk kiváló munkási kitüntetéséről. A Népszava a hir közlésével kapcsolatban az Országos Gyógyszerész Egyesületet jelöli meg Harangi Sándor munkahelyéül. Nekünk azonban ezt a közlést helyesbiteni kell. Mert Harangi Sándor ezt a kitüntetést nem mint az Országos Gyógyszerész Egyesület miniszteri biztosa kapta, mégcsak nem is ugy, mint a Tudományegyetem gyógyszerészi fakultásának előadója, nem is hatósági kezelői minőségében, nem is évtizedes mozgalmi multjáért, hanem kifejezetten szakszervezeti müködéséért.

Amikor ezt megállapitjuk, nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy Harangi Sándor kartársunk a megindulásától kezdve felelős szerkesztője „A Gyógyszerész"-nek.

Csak mi tudjuk, hogy a jobboldali szociáldemokratákkal való hadakozás közben az ő különleges politikai sulya hányszor mentette meg szaklapunkat attól a veszedelemtől, hogy ártalmas és szakszervezeti vonalellenes cikkek tájékoztassák a tagságot. Emlékszünk egy esetre, amikor olyan időben irtuk le azt, hogy az „M. K. P. hároméves terve", amikor ezt a tervet a többi párt még nem tette magáévá. A másik szerkesztő kifogásolta ennek leközlését és már ott tartottunk, hogy a lap nem jelenhetik meg. Ekkor lépett közbe Harangi Sándor kartársunk. Hogy mit tárgyalt az illető szerkesztővel, azt a mai napig sem sikerült megtudnunk, de tény az, hogy rövid idő mulva Harangi elvtársam a következő telefonüzenetet adta le:

— A cikk ugy jön, ahogy leirtad, azzal a változtatással, hogy ne azt irjad M. K. P., hanem irjad csak ki: Magyar Kommunista Párt.

Ez azonban csak egyetlen egy eset a sok közül, amire most nem akarunk rámutatni . . . Ilyen gondolatok jegyében köszöntjük Harangi Sándor kartársunkat, e pálya uj kiváló munkását, és kivánunk neki további jó szakszervezeti munkát.

Aranyérnél ajánljuk a Posterisan kúpot és kenőcsöt.

Orosz kutatók prioritása a penicillin és az insulin kérdéssel kapcsolatban

A penicillin felfedezését rendszerint **Fleming** angol tudósnak tulajdonitják. Ennek az antibiotikumnak a felfedezését 1928-ra teszik. **Fleming** ugyanis ekkor hozta nyilvánosságra a penicillinről szóló munkáját.

Fleming, Florey és **Chain** kétségtelenül sokat tettek a penicillinkutatás terén. Ennek ellenére is tény, hogy több mint félévszázaddal Fleming penicillin-jelentésének közzététele előtt **V. Manasszejn, A. Polotjebnov** és **P. Lebedinszkij** orosz tudósok értékes tudományos megfigyeléseket és kutató-munkát végeztek a penicillin-penész antibiotikus tulajdonságairól. Tudvalevő, hogy a penicillinpenészből nyerik a penicillint.

1871-ben **Manasszejn, Botkin** hires orosz orvos kiváló tanitványa közzétette az orosz katonaorvosi folyóiratban és ugyanakkor a német orvosi sajtóban (Prof. Wiesner laboratóriumi munkáiban, Stuttgart) a következő cimü dolgozatát: **„A baktérimuok viselkedéséről a zöld penésszel szemben és bizonyos anyagoknak ez utóbbi fejlődésére gyakorolt hatásáról."** Manasszejn ebben a munkájában részletesen leirta a penicillium biológiai tulajdonságait és ennek a penésznek hatását baktériumokra és gombákra.

Manasszejn először fedezte fel, hogy a penicillium környezetéből hiányoznak a bakteriumok, hogy ez a penész oxigén nélkül nem tud növekedni még cukros közegben sem, hogy gyorsabban és erősebben növekszik morfin-oldatban, ugyanakkor azonban megtartja antibiotikus tulajdonságait.

A. Polotjevnov, az ismert orosz dermatológus, aki a penicilliumot sikeresen alkalmazta szifilitikus eredetü sebek gyógyitására, igy nyilatkozott: „Az általam végzett kisérletek, ugy vélem, indokolttá tették, hogy hasonló megfigyeléseket végezzenek operált sebeknél, sőt gennyes kéléseknél is. Csakis az ilyen megfigyelések adhatnak gyakorlati választ arra a kérdésre, hogy mit jelenthet ez a penész a sebészetben."

P. Lebedinszkij orosz tudós **„A penész etiológiai jelentősége az élő szervezetekre"** cimü munkájában (1877) kimutatta, hogy „a penicilliummal ellepett produktumok bevétele az ürülék baktérium állagának csökkenéséhez vezet." Megemlitette még, hogy a gyomornedv savrészének káros hatása van a penicillium fejlődésére.

Végül 1904-ben **M. Tartakovszkij** orosz tanár a penicilliumnak a baromfivész kórokozójára gyakorolt hatását tanulmányozta. Kimutatta, hogy a penicillium rombolólag hat ennek a betegségnek a kórokozójára.

A felsorolt tények bizonysága szerint orosz tudósoké az érdem, hogy a világon először tenyésztették ki penicilliumot és kezdték tanulmányozni ennek a penésznek gyógyitó hatását.

Ennek ellenére sok ország orvosirodalmában még csak említést sem tesznek arról, hogy a penicillium nevezetes tulajdonságait orosz tudósok fedezték fel. **Manasszejn, Polotjebnov** és **Lebedinszkij** nevét egyszerüen elfeledték. Talán felesleges megjegyezni, hogy ez nem helyes dolog és ellentétben áll a tárgyi igazsággal.

A cukorbetegség gyógyszerének kidolgozásához vezető utakat is orosz tudósok egyengették. Az elsőbbséget ebben a tekintetben helytelenül irják **Banting** és **Best** kanadai kutatók javára. Ők 1920-ban adták ki jelentésüket az inzulin nevezetes tulajdonságairól. Munkájukért a Nobel-dijat is megkapták. Valójában ezt a felfedezést egy negyedszázaddal előbb megcsinálta **L. Szoboljev** orosz tudós, **Ivan Pavlovnak,** a kiváló orosz fiziológusnak tanitványa.

Szoboljev, a pétervári katonaorvosi akadémián experimentális vizsgálatokat végzett a hasnyálmirigy Langerhans-szigetecskéivel és megállapitotta szerepüket a szénanyag-cserében és a cukorbetegség fejlődésében.

Szoboljev ezeket az érdekes megfigyeléseit **„A hasalatti mirigy morphológiájához, a levezető csatorna elzárásakor és más feltételek mellett"** cimü munkájában fektette le. Erről a munkáról előzetes jelentést nyomtattak ki a gyakorlati orvostudomány hetilapja 1900-as évfolyamának 7. számában és az általános pathológiával és a pathologikus anatómiával foglalkozó egyik német folyóiratban.

Azokban az állatkisérletekben, amelyeket **Szoboljev** vegzett, részvett maga **Pavlov** is.

Az állatkisérleteken és a cukorbetegségben szenvedők klinikai megfigyelésén kivül **L. Szoboljev** számos kórbonctani kutatást is végzett a hasnyálmirigygyel ugy diabetikusokon, mint más betegeken.

Tudományos és gyakorlati szempontból egyaránt rendkivül érdekesek azok a következtetések, amelyeket **Szoboljev** kutatásai eredményeként levont. Azt irta: „Eddig azok a kisérletek, hogy a cukorbetegséget a hasnyálmirigy kivonatának a beteg szervezetbe való bevitelével gyógyitsák, nem vezettek eredményre. A levezető csatorna elkötésével már birtokunkban van az a módszer, hogy anatómiailag izoláljuk a szigetecskéket, ami lehetővé teszi, hogy a cukorbetegség gyógyitására használjuk fel őket . . ." Azt javasolja, hogy „gyógycélokra használjuk fel diabetikusoknál az ujszülött borjuk mirigyeit, amelyeknél a szigetecskék jól ki vannak fejlődve".

Eszerint **Szoboljev** orosz tudós volt az első kutató, aki megállapitotta a Langerhans-szigetecskék jelentőségét a cukorbetegség kifejlődésében és javasolta, hogy a szigetecskékből készitsenek kivonatokat a betegség gyógyitására. Mégis ennek a tudósnak a nevét méltánytalanul elhallgatja a külföld orvosirodalma.

Dr. Rosszinszkij, Moszkva

(Az Orvosok Lapja 1948. november 7.-i számából.)

Csak egyetlen könyvet

— Ripert a Kazay Endre Gyógyszerész Otthonról —

A Kazay Endre Gyógyszerész-Otthon, melynek ünnepélyes felavatásáról mult számunkban számoltunk be, kezd benépesedni. Ugyan még nem foglaltak el minden szobát azok, akik lakói lesznek ennek az Otthonnak, de tizenhárman már bennlaknak, bennélnek a Gyógyszerész-Otthonban.

Amikor be akarjuk mutatni kartársainknak, hogyan is indul meg a Gyógyszerész-Otthon élete, elsősorban leközöljük azoknak a névsorát, akik már bennlaknak, hogy ugymondjuk, az életük hátralévő részére berendezkedtek a Gyógyszerész-Otthonban.

Brolly Imre és felesége, Csikós Ádám és felesége, Gőzsi Árpád és felesége, Hruska Gyula, Káli Nagy Lóránt, Kelemen Gyula, özv. Korelkó Gézáné, özv. Kutasiné, Schwébler Mátyás, Vintze Dénes kartársaink.

Igen, végre ezt is megértük. Elérkeztünk odáig, hogy ezek a kartársaink és a többiek, akik még ide kerülnek, az életük munkaképtelen korszakában nem szorulnak könyöradományokra, hanem egy békés, nyugalmas otthon várja őket. Ha megtelik ez a ház, 32-en lesznek itt, öreg, megfáradt gyógyszerészek, közöttük néhány laboráns és technikus is, akiknek semmi gondjuk nem lesz semmire és a társalgóban elbeszélgethetnek a régi időkről. De elmondhatjuk azt is, hogy ezt a Gyógyszerész-Otthont **dr. Losonczy György** kartársunk, a Gyója elnöke kezdeményezte, de a magyar népi demokrácia egyre erősödő hatalmával tudta csak megvalósitani.

Nézzünk csak kissé bele ennek a Kazay Endre Gyógyszerész-Otthonnak az életébe, vizsgáljuk csak meg, hogyan élnek s miként töltik az idejüket itt azok a kartársaink, akik örökre otthagyták a gyógyszertári táraasztalukat. És mert maga az élet rendszerint ott kezdődik, hogy meg van-e az illetőknek a mindennapi kenyerük, nézzük meg elsősorban azt, hogy mit esznek, mivel laknak jól bennlakó kartársaink reggeltől-estig. Meg kell állapitanunk, hogy jó és bőséges ételemben van részük. Reggel kávét kapnak kenyérrel és vajjal, délben levest, hust, főzeléket, vagy hustalan napokon kiadósabb levest és tésztát. Este husos napokon könnyebb, hustalan napokon kiadósabb vacsorát kapnak kartársaink. Szó van róla, hogy amennyiben a Gyógyszerész-Otthon számadása megengedi, ugy délutáni uzsonnára kapnak egy pohár tejet. Igaz ugyan, hogy a hust kiadagolják, de levessel, főzelékkel vagy tésztával bőségesen jóllakhatik mindenki. Hadd irjuk ide a vasárnapi ebédet is: husleves, liba- és kacsasült körülléssel és leveles lekváros kifli.

Igen, amint látjuk, az étkezés körül nincs semmi baj. Azok, akik bekerülnek a Gyógyszerész-Otthonba, sohatöbbé nem fognak nélkülözni. Éppen a magyar népi demokrácia ereje, vagy ahogyan **Olt Károly** népjóléti miniszter mondotta felavató beszédében, a termelés fokozása lehetőséget fog nyujtani az egyre jobb ellátásra és ezeknek az otthonoknak a kiépitésére minden szakmában.

Bennlakó kartársaink között vannak olyanok is, akik fizetnek, mert van valami járandóságuk, vagyonuk és ebből a Gyógyszerész-Otthon javara, illetve az ellátásuk fejében valamit letörlesztenek. Igy a Brolly-házaspár havi 450.— Frt-ot, özv. Kovelkóné kartársunk pedig 100.— Frt-ot fizet havonta. Áruljuk el azt is, hogy van olyan kartársunk is, és még lesz is az uj lakók között is, akiket, amikor bekerülnek a Gyógyszerész-Otthonba, tetőtől-talpig fel kellett és a jövőben is fel kell öltöztetni. Felmerült az a probléma is, hogy azok a teljesen vagyontalan kartársaink, akik a Gyógyszerész-Otthon lakói és lakói lesznek, hogyan élnek itt minden fillér nélkül. Mert igaz, hogy teljes ellátást kapnak, amiben tehát az élelmezéstől kezdve a mosásig és ruházkodásig minden benne van, de lehetnek még apró kiadások. Esetleg egyszer egy filmet is meg akarnak nézni, szinházba is el szeretnének menni, vagy a napi cigaretta adagjukat is be kell szerezniök. Igy tudtuk meg, hogy bennlakó kartársaink nemcsak teljes ellátást kapnak, hanem valami zsebpénzt is még ezenkivül. Tény az, hogy akik már benn vannak, boldogok és áldják a sorsukat, a Gyója vezetőségét, az egész gyógyszerész-társadalmat, de elsősorban a magyar népi demokráciát, mely lehetővé tette számukra, hogy itt és ilyen otthonban élhessenek.

Ott van a hatalmas, kétholdas gyümölcsös, ahol szabadon sétálhatnak és ha benézünk a Kazay Endre Gyógyszerész-Otthonba a Külső Bécsi-uton, napfényes délutánokon, öreg kartársaink s öreg házaspárok deres fejjel, de boldogan sétálnak és a lábuk alatt megzörren az őszi avar.

Fel kell azonban vetnünk valamit, amire talán gondoltak is már és igy megint csak az egész gyógyszerész-társadalom szivére és áldozatkészségére kell hivatkoznunk. Alapitsuk meg a Kazay Endre Gyógyszerész-Otthon könyvtárát. Ne nagy kiadásokkal, mert abból már bőven kijutott a Gyójának, hanem egyéni áldozatok vállalásával. **Csak egyetlen könyvet** vigyen mindenki oda a saját könyvtárából és egyszerre kialakul a Gyógyszerész-Otthon szellemi kellékтára. Vigyünk és küldjünk tudományos és irodalmi müveket. Sőt kapcsoljuk be a Gyógyszerész-Otthon lakóit a legközelebbi Fővárosi Könyvtár szervezetébe, hogy onnan is kivehessenek könyveket s a hosszu téli estéken olvashassanak és megbeszéljék egymással olvasmányaikat.

Népesedik a Gyógyszerész-Otthon. A nagy és időálló szociális terv megvalósult. Ez már a miénk. És valóban ugy lesz, ahogyan a felavatáson egy ifju kartársunk mondotta:

— Érdemes megöregedni.

30 éves a szovjet gyógyszerészet

Közvetlenül a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt az orosz gyógyszertár zsákutcába jutott. Helyiségeiben főleg külföldi gyógyszereket szolgáltattak ki, s tetejében még el volt árasztva ugyancsak külföldi eredetű gyári készítményekkel.

Az orosz faluban 1881-ig nem volt gyógyszertár. Az első falusi gyógyszertárak ugyanis csak az országos egészségügyi intézmények létesítésével jelentkeznek. A falusi gyógyszertárak létesítése azonban a kiváltságaikat védelmező városi magángyógyszerészek tiltakozásában komoly ellenállásra talált.

Európai Oroszországban 1905-ben egy gyógyszertárra 34.200, az ázsiaiban pedig 57.900 lakós jutott. 40.000 település volt gyógyszertár nélkül. Egy lakós évi átlag gyógyszerszükséglete abban az időben csupán fél kopek volt.

A gyógyszertárak korlátozott száma hívta életre az u. n. „gyógyszertári raktárakat". Ezek a raktárak azonban a kapitalista feltételek mellett rossz gyógyszertár-helyettesítőknek bizonyultak. Igazában csak üzérkedtek a gyógyszerekkel, a vények elkészítését pedig suttyomban, és minden ellenőrzés nélkül végezték.

A cári Oroszország nemzetgazdasági fejlődésének agrárjellege, az orosz gazdasági életbe befurakodott tetemes külföldi tőke, a lakosság alacsony életszintje, az orosz burzsoázia gyöngesége, az orosz ipar, de különösen a vegyiipar fejletlensége, valamint az anilinfestékek gyártásának teljes hiánya, a gyógyszertárak elavult monopolisztikus rendszere mellett, — főbenjáró okai voltak annak, hogy az orosz gyógyszeripannak a forradalom előtt még csak nyoma sem volt.

A forradalom előtti Oroszország gyógyszertermeléséről és fogyasztásáról nincsenek pontos adatok. Hozzávetőleges adatok szerint a gyógyszerszükséglet mintegy 64.3 százalékát behozatallal fedezték; a szervetlen készítmények 88.2 százaléka, a szervesek 89.2 százaléka, az összes alkaloidák pedig kizárólag külföldi áru volt.

A hazai gyógyszerek összes termelési értéke kb. 1.3 millió rubelre rugott. Töméntelen gyógynövény került kivitelre, hogy aztán drága kész gyógyáruként kerüljön vissza az országba.

Beszédes példák erre az orvgazdálkodásra a következők:

Flos Cinae-val Oroszország ugyszólván az egész világot ellátta. A drógot azonban az országban egyáltalán nem, vagy csak részben dolgozták fel, ugy hogy az orosz nyersanyagból készített szantonint Németország szállította.

A kupjáni gyár jóminőségű ánizsolajat termelt, a külföldi árverseny következtében azonban kénytelen volt leállítani a termelést. Az orosz ánizsmagból gyártott olajat megintcsak Németországból szerezte be az ország.

Az orosz kakukfű-olajnak pld. csak akkor lett keletje, midőn a gyár külföldi védjeggyel hozta forgalomba. Az orosz gyógyszerkönyv is a külföldi gyógyszeripar adottságaihoz igazodott.

Az első világháborúban aztán világosan kitünt, hogy Oroszország gyógyszerellátása merőben a német gyógyszeripar függvénye.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom alapjában megváltoztatta a gyógyszerész-szolgálatot, a gyógyszerészeti fejlődésnek pedig teljesen uj irányt szabott. Az egyetemes szovjet gazdasági élet szociális megujhodása kedvező feltételeket teremtett a gyógyszeripar fejlődése számára is.

A gyógyszertár szerves része immár a szovjet egészségügyi szolgálatnak és munkája ma a szovjet gyógyászat alapeszméit tükrözi.

A forradalom előtt a gyógyszertárak városokban és nagyobb településeken, s leginkább a városok szivében központosultak. Ennek következtében a falvak és külvárosok nélkülözték a gyógyszertárai s lakosságuk szükség esetén kuruzslókhoz és bábaasszonyokhoz folyamodott. Az egykori 4.210 városi gyógyszertárhoz viszonyitva, a Szovjetunióban ma 6.669 falusi gyógyszertár működik, nem számitva bele az országszerte üzemben lévő 17.000 gyógyszertári állomást.

A jó gyógyszerminőség biztositásáról kiválóan szervezett ellenőrző laboratóriumok gondoskodnak. Minden forgalomba kerülő gyógyszert megvelmeznek, beleértve a gyári készítményeket is. 1941-ben a Szovetunióban 1,422 ilyen ellenőrzőlaboratórium működött, évente 500.000 vegyelemzést végeztek.

A Szovjetunióban eredeti ujitást vezettek be a gyógyszertári vegyvizsgálatban, valamint a gyógyszertárak által készitett gyógyszerek utólagos ellenőrzésében is. Az igazgatósági laboratóriumok ellenőrzés céljából minőségi és mennyiségi vizsgálatokat végeznek a gyógyszertárakból kikerült gyógyszerekből. E laboratóriumok munkája a Honvédő Háboru alatt sem szakadt meg. Munkájuk minősége hovatovább javult.

A gyógyszertár ujjászervezése valamennyi gyógyszerészi munkarészlegre kiterjedt. A szovjet gyógyszertárban többek között igen nagy figyelmet szentelnek a munkaracionalizációnak és a munkahelyek felszerelésének. Ezzel a kérdéssel a gyógyszerész egyesület, valamint a gyógyszertári igazgatóságok számos tudományos-kutató állomása foglalkozik.

A kapitalista országok magángyógyszertáraihoz viszonyitva megnyilvánul a szovjet gyógyszertárak sajátsága az egészségügyi kulturmunka terén kifejtett széleskörü tevékenységben is. A szovjet gyógyszertár tevőlegesen küzd a kuruzslás ellen, egészségügyi ismereteket, hygieniai tanácsokat terjeszt szóbelileg és irott betüvel — kiállitások, faliujságok, hirdetmények, röpcédulák stb. utján.

Megteremtették a gyógyszeripart és sok uj gyárat helyeztek üzembe. A régi gyárakban a galenikus készitmények helyett ma bonyolult összetételü gyógyszereket termelnek. Saját nyersanyagbázist létesitettek. Gyógyszerész-kádereket képeztek ki, s a legfontosabb és nélkülözhetetlen szintétikus gyógyszerek előállitása tekintetében a Szovjetunió teljesen független a külföldtől. Az ország ma már száz és száz bonyolult összetételü vegyszert állit elő és gyógyszeripara egyenrangu a legfejlettebb iparu országokéval.

A szovjet egészségügyi szolgálat szociális volta szabja meg azt az alapvető különbséget, mely a szovjet és a kapitalista országok gyógyszerellátásában mutatkozik. Ott, ahol az uj találmányokat kizárólag az egyéni nyerészkedés vagy a tőke kalmárérdeke ösztönzi, elkerülhetetlenül beáll a becstelen versengés és reklámhajsza. Végül aztán a különböző gyárak ugyanazt a készitményt másmás néven roppant mennyiségben dobják piacra. A külföldi árjegyzékek szerint a szabadalmazott gyógyszerek száma mintegy 60.000-re tehető. Igen gyakori jelenség a csalás. Chase amerikai közgazdász irja, hogy egy hizás elleni szerként hirdetett készitmény ostyatokjaiban giliszta tojásokat találtak. A megfertőzött, jámbor paciensek, természetesen, jobban fogytak a kelleténél.

A Szovjetunióban ilyesmi nincs. A gyógyszerek jegyzéke szigoruan megszabott terv szerint módosul. Ilymódon a régi elv helyett, mely szerint minden „ártalmatlan" készitmény engedélyezhető, ma ezt az elvet követik: „csak az termelhető, ami kétségtelenül hasznos". Az ezerszámra gyártott különlegességekből alig pár százat hagytak meg.

Szükségtelen, hogy egyazon gyógyszer egyszerre száz meg száz változatban kerüljön forgalomba, s várni, hogy a gyakorlat melyikkel éljen tul a többit. Megvan rá a mód és lehetőség, hogy minden készitményt tervszerüen megvizsgálnak és ellenőriznek, mielőtt forgalomba bocsájtanák.

Az alkaloidák tanulmányozása terén a Szovjetunió az első helyen áll a világon.

Ezt a hatalmas sikert azonban a német fasiszta támadás nagyban fenyegette. Sok gyógyszerész-intézet, amennyiben át nem mentették Keletre, a fasiszta hordák martaléka lett. Sokszáz gyógyszertárat és raktárt leromboltak és kifosztottak. A háboru utáni lendületes ujjáépités azonban csakhamar talpraállitotta a megsemmisitett gazdasági életet. Az ujjáépitett intézetek mellet ujakat emeltek. A régi intézetek uj osztályokkal gyarapodtak. A tudományos intézetek munkája uj életre kapott. A háboru alatt a gyógyszerész igazgatóságok nagy erőfeszitések árán uj kórházi gyógyszertárakat létesitettek. Mind anyaggal, mind szakemberrel kitünően el volt látva valamennyi.

Az intézetek kiürítése, a szállitások, valamint a nyersanyagok beszerzése körül támadt nehézségek változásokat idéztek elő a gyógyászati szerek utánpótlásában. A gyógyszertárakra ujabb feladat hárult: nemcsak a gyógyszerek, de az orvosi műszerek termelését és elosztását is nekik kellett biztositani. Meg kellett állapitani a lokális termelés-mennyiséget, a hiányzó anyagok helyett pedig szükségszerüen pótanyagokat kellett teremteni. A gyógyszerpotlás, illetve helyettesitést, valamint az uj technologiai folyamatokat műszaki utasitások szabályozták. A termelőintézetek száma nőttön-nőtt. A szovjet gyógyszertár-hálózat 1942-ben 25 galenikus laboratóriumot számlált. Ez a szám 1944-ben 60-ra, 1945-ben pedig 80-ra emelkedett. A háboru folyamán nagyban fokozódott a falusi gyógyszertárak szerepe is. A gyógyszerésztanhallgatók részetvettek az egészségügyi és profilaktikus munkálatokban a fronton és a hátországban egyaránt.

A háboru utáni 5 éves terv előirányzata a gyógyszerek, orvosi berendezések és müszerek termelését 1950-ben 1200 millió rubel erejéig növeli, ami az 1940-es évi termeléshez viszonyitva 85 százalék növekedést jelent.

A szovjet gyógyszerészet által elért eredmények összesitése előtt meg kell fogalmazni azt az alapvetően ujat, amivel az egészségügyi szolgálat szociális ujjászervezése gyarapitotta a szovjet gyógyszerészetet s ami megkülönböztetett helyet biztosit neki a külföld gyógyszerészete előtt és feljogositja arra az állitásra, hogy a szovjet időszak a gyógyszerészet világtörténetében teljesen uj és jelentős fejezetet nyitott. Ez a következő tételpontokban összegezhető:

1. A szovjet gyógyszerészet különleges feladatokkal biró önálló tudománnyá teljesedett ki.

2. A gyógyszerészszolgálat az állami egészségügyi szolgálat szerves része.

3. A gyógyszertárak uj elhelyezési rendszerének köszönhetőleg a gyógyszersegélynyujtás lényegesen bővült és mindenki számára elérhető.

4. A gyógyszertárberendezések gyökeres ujjászervezése, valamint a munkahelyiségek szakszerüsitése a lehető legjobb egészségügyi és hygieniai munkafeltételeket biztosit.

5. A gyógyszerjegyzék célszerü módositásával, a szinonimák észszerü csökkentésével s a lelkiismeretlen reklámhajsza kiküszöbölésével a gyógyszerkiválasztás tudományos alapot nyert, s az egészségügyi szolgálat korszerü követelményeinek megfelel.

6. A készitmények utólagos vegyvizsgálati rendszere biztositja a gyógyszertermelés kiváló minőségét.

7. A gyógyszertárak és gyógyszertári munkások az egészségügyi ismeretek és a hygieniai rendszabályok terjesztői a lakósság széles tömegeiben.

Ezek a szovjet gyógyszerészet sarkalatos és alapvető uj vonásai. Nemkevésbbé érdemelnek figyelmet a szovjet gyógyszerészet sikerei a forradalom előtti eredményekhez képest.

A mai fejlett szovjet gyógyszeripar biztositja az ország mindennemü gyógyszerszükségletét. A gyógynövénytermelés lendületesen fejlődik. A gyógyszertárak hálózata évről-évre nő. Az utolsó 30 évben létesitett gyógyszertárak száma másfélszer nagyobb, mint a cári Oroszországban az utolsó két évszázadban épitett patikáké.

A kádernevelést teljesen ujjászervezték. Uj intézetek, szakiskolák és tanfolyamok működnek. A tudományos és kutatóintézetek hálózata egyre bővül.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta eltelt 30 év folyamán a szovjet gyógyszerészet olyan megujhodáson ment át, mely magában biztositéka a további lendületes fejlődésnek.

(A Szovjet Egészségvédelem 1948. I.)

Jegyezzük elő!

NOVEMBER 19.-ÉN d. u. ½7 órakor GYÓGYSZERÉSZNAP (Egyetemi Gyógyszerészeti Intézet IX., Hőgyes Endre-utca 7.)

Napirend: 1. Balázs Tibor: A gyógyszerész feladata az állategészségügyben.
2. Némedy Imre dr.: A galenusi laboratórium fontosabb eszközei.

NOVEMBER 16.-ÁN d. u. 7 órakor a MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG ELŐADÓÜLÉSE (VIII., Üllői-ut 26. III. em.)

Napirend: Harangi Sándor egyetemi előadó, az O. Gy. E. miniszteri biztosa: Szociológia, gyógyszerészi jogszabályok és kötelességtan. (Az „Uj tudományok és uj szempontok gyógyszerészképzésünkben" c. sorozat 8. előadása.)

A szegedi taggyülés ünnepli a munka kitüntetettjeit

A szegedi Széchenyi-tér zászlódiszbe öltözötten várja november 7.-ikét, a Szovjetunió megalapitásának 31.-ik évfordulóját.

6.-ikán, szombaton este a tér esőtől nedves fái alatt hömpölygő tömeg áhitattal adózik a fáklyák lángjától megvilágitott szovjet hősi-emlékmü előtt azoknak a vöröshadseregbeli hősöknek, akik életükkel adóztak azért, hogy Magyarország ismét szabaddá lehessen. Ezeknek a hősöknek elődei, miután saját országukban 31 évvel ezelőtt összetörték a kizsákmányoló kapitalisták államhatalmát, megteremtették a lehetőségét annak, hogy a világ elnyomott népeit felszabadithassák.

Enélkül még ez a családiasnak nevezhető összejövetel sem ülhetett volna össze, mely ugyancsak a Széchenyi-téren levő Tisza szálló kistermében ünnepelte a szegedi gyógyszertári dolgozók két érdemes kitüntetettjét, kik több mint 40 év óta állanak a közegészségügy szolgálatában. Névszerint Travicza Olgát, ki egy munkahelyen megszakitás nélkül müködik 46 év óta és Bencsák Kálmán kartársunkat, ki több mint 40 éves gyógyszerészi multja után jelenleg a munkanélküliség nehéz gondjával küzködik. Részt kért az ünneplésből Szeged városának ugyszólván minden gyógyszerésze és gyógyszertári dolgozója, a Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezete fiókjának titkára, Kárász elvtárs, az Orvos Szakszervezet kiküldöttje, a tisztifőorvosi hivatal vezetői, az egyetemi tanári kar képviseletében Dávid professzor, az egyetemi gyógyszerész fakultásnak ifjai és az éppen Szegeden tartózkodó Harangi és Faragó elvtársak.

Szakosztályunkat Hartmann Tivadar kartárs képviselte. A munka és a munkás megbecsülését annyira kihangsulyozó ünnepség megrendezője, Gergely Miklós kartársunk, a szegedi Gyógyszerész Szakosztály elnöke, hasznos munkát végzett.

A felszólalások sorát Hartmann kartársunk nyitotta meg, ki foglalkozott a Szakszervezeti Tanács XVII. Kongresszusának a gyógyszertári dolgozókat is érintő problémáival. Érintette a munkanélküliség még mindig megoldatlan kérdését, ismertette szakosztályunk vezetőségének azt a javaslatát, melynek eredménye a Gyója intézőbizottságának határozata; ennek értelmében a segédmunkások részére is lesz legalább két hely az öreg gyógyszerészek végtelenül szép otthonában. Rávilágitott a Szovjetunió fennállása 31 éves évfordulójának jelentőségére, a mi demokráciánk szempontjából is. E hatalmas ország példája termelte ki nálunk is hazánk uj-tipusu hőseit, a munka érdemrendeseit. Felhivta a szakszervezeti tagok figyelmét a Szakszervezet megbecsülésére, az ahhoz való ragaszkodásra, az éberségre, és következetességre. Figyelmeztetett a fokozott szervezés fontosságára. Akkor, amikor a Magyar Dolgozók Pártja megtisztitja sorait az oda nem valóktól, a karrieristáktól, a minden időben szolgálatkész opportunistáktól, vigyázzunk, hogy ezek a pártból kiebrudalt semmirekellők ne lepjék el szervezeteinket. Ezektől óvakodjunk, de hozzuk be szervezeteinkbe a becsületes dolgozókat, hogy közöttünk fejlődjenek arra a nivóra, mely méltóvá teszi őket, hogy tagjai lehessenek élesapatunknak. Ügyeljünk arra, hogy sorainkat meg ne bonthassák. Vegyünk példát a francia munkásságról, mely megbonthatatlan sorokban küzd az imperialisták bomlasztó törekvései ellen. Minden időben a kizsákmányolás leghatásosabb ellenszere a szervezettség volt. A jelen idők kapitalista módszere pedig a dolgozók egységének, a Szakszervezet egységének és erejének megbontása. A világ szakszervezeti egységének fenntartása belekapcsolódik a világbéke megőrzésének biztositásába. Ez a békés állapot rövidíti meg utunkat a szocializmushoz.

Felemlitésre méltó az ifjuság képviseletében felszólaló Gergely Judit összehasonlitása a Horthy-módszer szerint elnevelt ficsurak és a ma módszere szerint oktatott, a demokratikus eszmékben nevelődő ifjuság között. Egész beszédének felépitése, tartalma sejtteti, hogy ez az ifju kartársnő becsületes és hasznos harcosa lesz demokráciánknak.

Érdekesen mutatott rá a szegedi tisztifőorvosi hivatal vezetője a feudális rendszer kitüntetettjére és arra a módra, hogyan lett a pénzes gyógyszerész kormányfőtanácsos, mig a verejtékező dolgozó alkalmazott még dicsérethez sem jutott.

A felszólalások sorát Kárász kartárs zárta be, ki az ember és ember közötti különbségek teljes eltüntetését egyedül a szocializmustól reméli.

A felszólalók hosszu sora üdvözölte az ünnepelteket, kiknek nevében Travicza Olga adózott hálával népi demokráciánknak, mely módot ad a dolgozóknak olyan munka elvégzésére, amelyért elismerést kapni dicsőség.

Akik megváltoztatják a természetet

(A tudomány, mely nem nem szakadt el az élettől, diadalmaskodik a formális genetika felett.)

Irta: Vadim Szafonov és Alekszej Ruszockij

A mezőgazdasági tudományok Lenin-Akadémiájának legutóbbi, augusztus eleji ülésén lezajlott biológiai vita hullámai messze tulterjedtek a Szovjetunió Földmivelésügyi Minisztériuma moszkvai előadótermének falain és szerte az országban parasztok, mérnökök, közgazdászok és diákok kapcsolódtak bele.

A BIOLÓGIA KÉT ELLENTÉTES IRÁNYZATA

Érthető, hogy a biológiai tudomány legujabb fejlődése általános érdeklődést keltett mind a hivatásos biológusok, mind pedig a laikusok körében, minthogy a moszkvai értekezlet számos általános létfontosságu problémát érintett. Elsősorban azokat az utakat és módokat vitatták, hogyan lehetne meggyorsitani a föld gazdagságának kihasználását. Ezenkivül a biológia két — makacsul ellenséges — irányzata között döntő összeütközésre került a sor.

A széles közvélemény bárhol passzivan viszonyulhat tudósok vitáihoz, azonban a Szovjetunióban nem ez a helyzet, mert ott nem választják el áthághatatlan korlátok a tudományos életet a nép mindennapi életétől. Ellenkezőleg, a szovjet embert megszokta, hogy a tudományhoz forduljon segitségért épitő munkája közben. A Szovjetunióban a haladó tudomány mutat utat a gyakorlati munkásnak és eredményeit, következtetései helyességét, vagy tévedéseit a mindennapi alkalmazás igazolja.

A TUDOMÁNY SEGIT A PARASZTOKNAK

A régi Oroszország parasztja faekével müvelte meg a földet és marokkal vetett. A nagy földesuri birtokokon egy angol cséplőgépre ugy néztek, mint a technika legmagasabb vivmányára és egy német tejelfölözőgép a földesur szomszédaiban ádáz irigységet keltett. A szovjet szövetkezeti mezőgazdaságot, mely olyan terméseredményeket ért el, amilyenekre korábban gondolni sem lehetett, a szovjet ipar korszerü mezőgazdasági gépekkel látta el. Ilyen gépekről régebben a parasztok még csak nem is álmodhattak. A szövetkezeti tagok megszokták, hogy állandó támogatást kapnak a tudósoktól és hogy ez valóban el is érhető számukra. Természetes, hogy a gyakorlati gazda és a kutató tudós nagyobb és jobb minőségü termés, uj és jobb állatfajták elérésére irányuló szoros együttmüködéséből olyan magas szinvonalu haladó elméletek születtek a mezőgazdasági növények és állatfajták fejlődésének ellenőrzésére és irányitására, melyekhez hasonlót egyetlen tudomány sem tudott eddig felmutatni.

Cikksorozatunk az uj tudomány néhány kiváló képviselőjének eredményeit fogja megtárgyalni, melyek legyőzték a szembehelyezkedők makacs ellenállását is. Előbb azonban nézzük meg, kik ezek az ellenfelek.

AUGUST WEISMANN, A „NEO"-DARWINISTA

Ezek az ellenfelek a formális skolasztikus biológia leomlott bástyáinak védelmezői. A Mezőgazdasági Tudományok Akadémiájának ülésén a haladó Micsurin-féle irányzat ellenfeleit gyakran nevezték „weissmannistáknak", a freiburgi német professzor, August Weismann után, aki magát „neo"-darwinistának nevezte. A „neo" itt azt kivánta jelezni, hogy Weismann professzor a darwinistának nem közönséges, hanem különleges változata. Igazában a darwinizmus meggyőződéses ellenfele volt.

Weismann professzor levágta a kisérleti egér farkát. Aztán megvárta, amig a farktalanitott egér szaporodott és az ivadékoknak is levágta a farkát. Huszonkét egérnemzedéken át folytatta ezt és minden alkalommal gondosan megmérte az ujélő szervezeteket integrális lényeknek tekinteni, hogy az egymást követő nemzedékek farka nem volt rövidebb más egerekénél.

Weismann professzor egérfarok-méréseiből arra a következtetésre jutott, hogy helytelen az élő szervezeteket integrális lényeknek tekinteni. Azon az egéren tul, amit észlelek — vélekedett Weismann — egy másik „rejtett" egérnek kell lennie, melyet nem látok. A látható egérnek igy levagdalhatom a farkát, azonban, bármit is csinálik, semmivel sem tudom megkurtitani a láthatatlan egér farkát.

Ez a Weismannizmus lényege. Elmélete azt állitja, hogy minden élő szervezet ugynevezeti „soma"-anyagból és csira-anyagból áll. Weismann szerint ez a csira-anyag nem áll olyan közönséges csira-sejtekből, amelyeket bárki mikroszkóp alatt is láthat. Ellenkezőleg, ezt olyan misztikus anyagnak tekintette, melyet a kémia sem tud elemezni, vagy a mikroszkóp felfedni. Ez az elhejtett csira-anyag az átöröklés hordozója és az öröklődő tulajdonságokat senki sem tudja megváltoztatni.

Az e század-eleji mendelizmus, melyet általában formális genetikának neveznek, folytatta Weismann hagyatékát. A mendelisták az öröklődés misztikus, örökéltü anyagáról állitottak fel elméletet, mely minden külső behatásnak ellenáll. Weismannhoz hasonlóan az élő szervezetet két részre bontották: az öröklődés és a test anyagára.

MORGAN ÉS A TITOKZATOS GÉPEK

Az egész életen a sors kérlelhetetlenségével uralkodó öröklődő tulajdonságokról szóló elméletet később Thomas Hunt Morgan amerikai kutató fejlesztette ki. Morgan és követői olyan bizonyossággal beszéltek az öröklődés géneknek nevezett titokzatos közegeikről, mintha saját szemükkel látták volna azokat. Azt állitották, hogy a gének

határozzák meg, hogy egy magnak a kalásza szakállas-e, avagy sem, hogy a törpe, vagy az óriás változathoz tartozik-e és hogy a tavaszi gének érlelik meg a tavaszi buzát abban az évben, melyben vetették. A morganista genetikusok szerint minden élő szervezet magában hordja azokat a géneket, melyek meghatározzák az utódok vonásait és jellegzetességeit. Nem a szervezet hozza létre a géneket, hanem a gének teremtik a szervezetet. Nemzedékről-nemzedékre az örökkévaló gén csupán külső foglalatát változtatja, amiként a kigyó levedli bőrét. És ha mégis megváltoznak, ez csupán valamilyen misztikus, felfoghatatlan, a kutató számára hozzáférhetetlen okok következményeképpen történik: ennek következtében a változás kívülről nem ellenőrizhető.

A morganista genetikusok azt állitják, hogy a természetben a változás többezer évig tartó folyamat. És mikor állatfajokat és növényeket kereszteztek, azt gondolták, hogy csupán a szervezetekben rejlő gén-tartalékokat kombinálják. Az ember nem tudja a természetet irányitani, csupán kegyes ajándékait használhatja fel.

A tudomány hatalom. Azonban Morgan formális genetikája megfosztotta az embert attól a hatalomtól, amelyet egyszer már megszerzett. Morgan követői szerint maga a természet zárt el minden, az átöröklés láthatatlan, mindenható anyagának megismeréséhez vezető utat és számunkra csupán az marad, hogy alávessük magunkat a sorsnak. Morganista kézikönyveket olvasva, tömör, mindent megoldó szabályaikkal, az ismeretlen génekre vonatkozó különféle összeállitások képleteivel, az a benyomásunk, hogy legkorszerübb, fehérre zománcozott és légmentesen lezárt keltetőgépnek a termékei.

AZ ÉLET KÉRDÉSEI

Azonban az élet betört a formális genetika halott birodalmába. Mit tett és mit tud tenni a tudományod azért, hogy több gyümölcsöt hozzanak földjeink? — kérdezte azoktól, akik jogtalanul kisajátitották az „átöröklés rejtélyét". Mit tettél azért, hogy a növényvilágot az ember akarata alá rendeld, aki most a világ megjavitásán fáradozik? Miért hiányzik a régi biológiai könyvekből az erdők és mezők illata, hová tüntek a földet, a levegőt és a vizeket benépesitő élőlények milliói? Miért hervadt tompa szürkévé a természet szinpompája és miért váltak a biológia-könyvek algebra-tankönyvekhez hasonlókká? Professzorok, akik csak azért mentek fel a szószékre, hogy ultramodern érveteikkel a fajok megváltozhatatlanságát bizonyitsátok, mit tettetek ti azért, hogy a fiatal nemzedéket az élet megjavitására képes tudománnyal fegyverezzétek fel. Halotti csendet kivántok tudományos intézményeinkben és egyetemeinken, melyet nem háborgatnak kétkedő kérdések? Ha ezt kivánjátok, nincsen számotokra hely.

A kérlelhetetlen birálat friss levegője azonban be az uj biológia tágas térségeiről. Micsurin követői, akik elméleti alaptételeiket kézzelfogható eredményekkel igazolták, felszólaltak a Mezőgazdasági Tudományok Akadémiájában.

Korai paradicsom-fajtát mutattak be, melyet a sarkkörön tul termesztettek. Mérsékeltebb éghajlatu vidéken, ahol hoszabb a nyár, kétszer aratnak egy évben.

Az Országos Növénynemesitő Intézet Leningrád magasságában délibb rokonait is felülmuló cseresznye-fajtát fejlesztett ki.

Az ember akarata a természet fölé kerekedett, a morganisták minden megjegecesedett törvénye ellenére.

Mig a morganisták laboratóriumok magányában az átöröklés változhatatlanságának bizonyitásán dolgoztak, gyorsan szaporodó légyfajták számtalan nemzedékének segitségével, Micsurin követői a földeken és a gyümölcsösökben bizonyitották be, hogy az öröklődő sajátosságok változékonyak, hogy a szerzett jellegzetességek átörökölhetők és hogy az ember meg tudja változtatni a természetet.

HIÁNYZIK A BIZONYITÉK

A Mezőgazdasági Tudományok Lenin-Akadémiájának ülésszakán a legteljesebb demokrácia uralkodott. A biológia valamennyi iránya szószólóinak alkalma volt itt az érvelésre és cáfolásra, ellenfelei támadására és sajátmaga védelmezésére, vádolásra és bizonyitásra. Azonban I. Smalhausen, A. Zsebrak, Sz. Alihanjen, I. Poljakov, I. Rapoport és a formális genetika más hivei, nem tudtak semmiféle kisérleti eredményt a gyakorlatban is beigazolt micsurini iskola tételeivel szembeállitani. Tudományuk csupán tehetetlenségét bizonyitotta be: képtelen bármit is adni az országnak. Felszólalásaikból, előzetes ténykedésükhöz hasonlóan, hiányzott mindenfajta pozitiv értelem.

Elmaradott, konzervativ tudomány, mely vereséget szenvedett. Az értekezlet és határozatai megmutatták, hogy a jövő a micsurini iskoláé, amely a növényi és állati élet fejlődésének irányitására törekszik.

Ehhez az iskolához tartozó ujitók és tehetséges tudósok serege maga mögött tudja az egész szovjet népet, a földmüves-szövetkezetek parasztságát és a Kommunista Pártot. Ezek az emberek Micsurin jelszavát követve fejlesztik a biológiát: „Nem várhatunk a természet kegyeire; feladatunk, hogy magunk csikarjuk ki azokat tőle".

(Folytatjuk.)

A törvény védelmében

A gyógyszerészi törvény él és élni fog tovább. A törvényt a mi kommunista miniszterünk alkotta meg. A mi kommunista miniszterünk szellemi és szociális kelléktárából kelt életre. A törvényt a magyar parlament elfogadta, törvényerőre emelte és ez lett a Köztársasági Kormányzat XXX. törvénycikke.

Vegyük tudomásul, hogy Olt Károly népjóléti minisztet nem kért tőlünk tanácsot. Nem jött hozzánk támogatásért. Nem irt át hozzánk, hogy kátyuba jutott az uj gyógyszerészi törvény sorsa és segitsünk azt onnan kiemelni.

Nincs jogunk és okunk, hogy kételkedjünk miniszterünk tiszta szándékában. Nincs jogunk és okunk, hogy ne biztositsuk őt töretlenül a Szakszervezet egyöntetü támogatásáról. Nincs okunk és jogunk, hogy ki ne mondjuk: kivárjuk az időt.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a gyógyszerészi törvény végrehajtására pontosan akkor kerül sor és azt olyan módon fogják végrehajtani, ahogyan a szocializmust épitő magyar népi demokrácia egyetemes érdeke megköveteli. (sz.)

Szibériai rapszódia

— Üzenet a Szovjetunió népének —

Ez a film egyike a leghatalmasabb filmalkotásoknak. Pedig valójában csak arról szól, hogy egy szovjetkatona, akinek félkeze a bombától annyira megsérül, hogy azt használni nem tudja, és mint zongoraművész nem képezheti magát tovább, hogyan mutatja meg, hogy egy szibériai nem hagyja magát. Otthagy pályát és szerelmet és egy ajándékba kapott harmonikával szórakoztatja az embereket. Szibériai dalokat énekel és ha nincs elég dala, ujakat költ hozzá Szibéria lüktető életéből. És pereg a film egészen addig, amig ebben az Andrej Nikolajevicsben meg nem születik a Szibériai rapszódia. Ez a gigászi méretü mü a szemünk előtt születik meg. Leüt a zongorán néhány billentyüt, utána egész orkeszter zeng és muzsikál és a művész lázasan jegyzi a hangjegyeket.

Ezután már csak a nagy mü nyilvános előadása következik. Maga a szédületes és tomboló siker. Andrej maga mondja el az előttünk már jól ismert verssorokat Szibériáról, miközben nemcsak muzsikában, hanem képekben is megelevenedik Szibéria egész mérhetetlenül gazdag, kincseket rejtő, csodálatos élete. Ömlik az érc, a szén, hatalmas traktorok aratják az aranysárga vetést. Gyárak müködnek és nőnek ki és egyre szaporodnak a szibériai rengetegben. Városok épülnek a teremtő-munka szédítő ütemében. És mindezt aláfesti és kiteljesiti a nagy zenei kompozició, amelyben a bombasérült kezü müvész valóban bebizonyitotta, hogy egy szibériai ember, egy szovjetember, ha célja van, nem tud sohasem elkallódni.

De amig idáig jutottunk, mennyi könny, sziv, melegség, egyszerüség, tisztaság, mennyi emberi jóság pereg le ebben a filmben. Valójában nincs is itt rossz ember. Szinte méterről-méterre uj csodákra eszmélünk a filmben. Már az elején, mig a nagy roham előtt Andrej zongorázik és a sok marcona katona arca és szive fölenged a muzsikában. A film rendezője ugy többször rávillant a tömegekre, többször megmutatja a muzsika hatását, — akkor is, amikor Andej egy nagy vendéglőben énekel és harmonikázik. Csupa derü és mélység ez a film és olyan tiszta és egyszerü az egész, mint egy pohár viz. Szerelem is van a filmben, sőt féltékenység is, de nincsenek benne nagy vonaglások. Az egész filmben, a két szerelmes között, csak egyetlenegy csókos összeborulásig fejlődik két ember együvétartozása.

Beszélhenénk az orosz trojkák téli száguldásáról s talán arról a jelenetről is, amikor Andrej komponálás közben kimegy a havas éjszakába s ott a leghevesebb orkánban, a legszörnyübb hófergeteg közben találja meg azt a hangot és azokat a motivumokat, amelyeket még nem tudott kihozni magából.

A célunk azonban nem az volt ezzel a filmmel, hogy ismertessük, hanem, hogy most, a nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján megköszönjük a Szovjetunió népének ezt a csodálatos és zengő remekművet. Mert ennek a filmnek minden egyes percéből az alkotó béke tiszta szeretete árad ki. Dolgoznak az emberek, szeretnek, féltik egymást, alkotnak, gyönyörködnek, de együtt vannak mindig egyetlen nagy cél érdekében, hogy hirdessék a Szovjetunió egyre növekvő munkaerejét. A filmnek nem az volt a célja, hogy Szibéria mérhetetlen gazdagságára rávilágitson. A müvész volt az, aki ráirányitotta szemünket és szivünket Szibéria káprázatos kincseire.

Köszönjük ezt a filmet ujra és ujra a Szovjetunió népének, rendezőnek, zeneszerzőnek, színészeknek és annak az öreg, pipás orosz katonának, akinek a szeme lázban égett, amikor a zene foglyulejtette. De köszönjük ezt a filmet elsősor és mindenek előtt a nagy és halhatatlan Leninnek, aki az orosz népet idevezette. Aki az orosz népet kiemelte rabszolgaságából és az emberiség felszabaditásával a mi utunkat is meghatározta. Köszönjük ezt a filmet Sztálin elvtársnak, aki vitte és viszi a zászlót, amelyet együtt bontottak ki Leninnel és épiti a Szovjetuniót a szocializmuson tul már a tiszta kommunizmus felé.

Ahol ilyen alkotások születnek, ott minden ember azon az uton jár, amely a közösség nagy céljai felé vezet. Mert ez a film nem néhány száz embernek, hanem a Szovjetunió népének halhatatlan alkotása.

A Szibériai rapszódián keresztül köszönjük a Szovjetunió népét, a nagy Októberi Szocialista Forradalom 31-ik évfordulóján.

(sz.)

Az ifjuság uj utja

A gyógyszerészet gyakorlati élethivatás A gyógyszerész munkája — legnagyobbrészt — a kémia, botanika, pharmakognosia gyakorlati alkalmazása. Maga a gyógyszerészet, mint tudomány, rendszerezésünkben az „alkalmazott tudományok" közt foglal helyet. Ennek ellenére a multban azt tapasztaltuk, hogy a gyógyszerészképzés sokszor nem tart lépést a gyakorlati élettel, hanem azt hol megelőzi, hol mögötte marad. Ezt az egyenetlenséget érezte az egyetemi hallgatóság, amely — valljuk be, nem mindig alap nélkül — egyrészt azt panaszolta, hogy rengeteg dolgot kell megtanulnia, amelynek a gyakorlatban semmi hasznát nem veszi, — másrészt ugy érezte, hogyha négy évi lelkiismeretes és alapos tanulás után a gyógyszertár munkaasztala mögé kerül, ott nem nyilik alkalom tudásának megfelelő hasznositására. Ez a probléma természetesen nem önmagában álló, hanem szorosan összefügg a gyógyszerészi hivatásnak mostanában sokat vitatott egész kérdés-tömegével. Egy azonban bizonyos: az uj egyetem haladó fiatalsága uj utakon kiván járni, jobb, helyesebb uton, mint elődei tették. Ennek megnyilvánulása a tanulóköri és szakköri munka, a „Tanulj többet" mozgalom, mindenekelőtt pedig az ifjuság határozott kiállása népi demokráciánk épitő célkitüzései mellett. Ennek a kiállásnak figyelemreméltó megnyilvánulása volt a gyógyszerész-ifjuságnak a Richter-gyár SZIT-csoportjával közösen tartott évnyitó ünnepélye.

Érdemes ezzel az évnyitóval kissé bővebben foglalkoznunk, mert a mult megszokott és az érdektelenség unalmában elmerülő megnyitó ünnepségeivel szemben a Richter-gyárban tartott ünnepély nemcsak formailag, hanem tartalmilag is egészen jelentős változást hozott: lebontotta azokat a korlátokat, amelyeket a letünt társadalmi rend a munkásifjuság és az egyetemen tanuló értelmiség közé emelt. A MEFESz gyógyszerész-csoportja azért kezdeményezte a közös évnyitót, mert ugy érzi, hogy a haladó értelmiségnek a munkásosztály soraiban van a helye, hogy az egyetemi hallgatóságnak szoros és közvetlen kapcsolatot kell teremteni a gyárakban dolgozó ifjusággal. H o r e t z k y elvtárs, a Richter-gyár vállalatvezetője üdvözlő beszédében rámutatott a kérdés rendkivül jelentős voltára: ezt a beszédet lapunkban teljes egészében közöljük. Az egyetemi tanári kar nevében C s i p k e professzor üdvözölte a gyár dolgozóit és nyitotta meg a tanévet. A MINSz megbizottja a Komszomol harmincadik évfordulójáról emlékezett meg és hangsulyozta, hogy a szovjet ifjuság példaadó magatartását kell követnünk munkában, tanulásban, a fizikai és szellemi országépités minden területén.

G y a r m a t i László, a MEFESz gyógyszerész-csoportja nevében szólalt fel, majd a Richter-gyári SZIT és a gyógyszerészhallgatók kulturcsoportjai értékes és szórakoztató müsort adtak az igen nagy számban megjelent hallgatóságnak. Ki kell emelni a jó rendezést, amely gondoskodott arról, hogy az ünnepséget az ifjuság valóban a magáénak érezze; ennek következtében a négy évfolyam csaknem teljes számban megjelent az évnyitón, amelynek kulturmüsorát a késő esti órákig tartó tánc fejezte be.

Ezt a helyes kezdeményezést a MEFESz gyógyszerész-csoportja folytatni fogja és egészen bizonyos, hogy gyógyszerész-hallgatóink a gyárak dolgozóinak segitségével gyarapitják majd eddigi tudásukat. Jegyezzük még meg, hogy egyes hallgatóink már nem idegenként lépték át a gyár küszöbét: az elmult nyáron a MEFESz gyakornokakciót szervezett és ennek keretében a hallgatóság egy részének alkalma volt gyógyszergyárainkban tanulni és dolgozni. A muliban is az egyetemről kikerülő gyógyszerészek egy része nem gyógyszertárban helyezkedett el: erre a jövőben is számitani lehet. Nyilvánvaló, hogy egyre fejlődő, világviszonylatban is kitünő gyógyszeriparunk elsősorban a jól képzett, kiváló felkészültségü fiatal gyógyszerészeket tudja majd foglalkoztatni; ezért helyes, hogyha hallgatóink megismerik a gyárak életét, megismerkednek a gyárak munkásaival és munkájával. Ez a megismerés minden szempontból igen hasznos lesz: nagy mértékben hozzá fog járulni a tanulmányi fejlődéshez, az érdeklődési terület kiszélesitéséhez, a gyógyszertárak és gyógyszergyárak fizikai és szellemi munkavállalói közötti barátsághoz és együttmüködéshez.

DR. TURI PÁL

Sedyletta tabletta

30x0.015
Szabadon rendelhető: OTI — MABI — MÁV — Szasa — Dobbi stb.

Podmaniczky gyógyszertár

Budapest VI. *Telefon: 120—201.*

„TERLA"
Gyógyszerészek Szövetkezete
B U D A P E S T.

Központi iroda, üzem és rendelés felvétel:
VII., KIRÁLY-UTCA 67. I. EMELET 7.
Telefon: 421-926
Steril kötszerüzem Comprimaták. Betegápolási cikkek.

Riport az V. Gyógyszerkönyv szellemi műhelyéből

Ez a riport valójában ugy indult, hogy nem fog sikerülni. Ugy kezdődött, hogy egy este együtt ültünk dr. Végh Antal egyetemi előadótanárral és egészen váratlanul azt a kérdést intéztük hozzá:

— Tudnál-e felelni arra a kérdésre, hogyan készül az V. Gyógyszerkönyv? — Erre reánk néz, elgondolkozik, és csak ennyit válaszol:

— Még csak az előkészületei folynak.

— Hiszen éppen ez az, ami bennünket érdekel. Meglesni a nagy titkot, hogyan indul el egy ilyen nagy munka.

— Képzeld el, hogy ott ülünk Schulek professzor szobájában, előttünk a padlón kinyitva hevernek a különböző országok gyógyszerkönyvei és egyéb studiumok, amelyek külföldön rendszerint megelőzik, előkészitik a gyógyszerkönyvek megjelenését.

— Szóval ott ültök és gondolkoztok a mi Gyógyszerkönyvünk anyagán.

Körülbelül ennyi volt ennek a riportnak az előjátéka. Másnap délután cseng a telefon. Dr. Végh Antal közli, hogy dr. Schulek professzor délután 3 órára vár az intézetben. S valójában ezzel kezdődik mai cikkünk valóban különlegesen érdekes, minden gyógyszerészt egyformán érdeklő anyaga.

Itt azután már feladhatjuk az első komoly kérdést. Hogyan indul meg az a nagy munka, melynek eredménye a várva-várt V. Gyógyszerkönyv megjelenése lesz?

Schulek professzor válaszol:

Hogy a munka megindulhasson, elsősorban azoknak, akik az anyagot adják, egy listát kell összeállitani azokról a szerekről, amelyek f e l t é t l e n ü l bekerülnek a Gyógyszerkönyvbe. Tehát azokról a szerekről, amelyekről vita nem lehet. Mi ugyanakkor megmondju azokat az irányelveket, amelyek szerint a munkát megkezdjük. Ezt a listát dr. Issekutz Béla professzor már elküldte, de dr. Mozsonyi és dr. Lipták professzorok is elkészültek a listával, csak jelenleg még az intézeten belül megbeszélik az anyagot.

— Ha jól emlékszünk, a Gyógyszerkönyv megszerkesztésére szeptember 10.-én kapott megbizást a szerkesztőbizottság.

— A munkát az késleltette, — válaszol dr. Schulek professzor, — hogy majdnem közvetlenül a megbizatás után Stockholmba kellett utaznom, ahonnan csak október 4.-én tértem vissza. Utána jóideig még erősen elfoglaltak a szigorlatok és csak ennek lezajlása után kereshettem meg az összeköttetést azokkal a bizottsági tagokkal, akik az anyagot összeszedik. A pharmakológiai anyagot dr. Issekutz Béla professzor, a pharmakognosiai anyagot dr. Lipták Pál professzor és a galenikumokat dr. Mozsonyi professzor gyüjti össze.

Itt egy pillanatra kiesünk riportunk eredeti anyagából, hogy rávilágitsunk egy tiszta és megkapó közjátékra. Dr. Schulek professzor arról beszél, hogy éppen a napokban járt Fönn dr. Issekutz professzornál, majd kijavitja és azt mondja, illetve jártunk, mert azt talán nem is kell hangsulyoznia, hogy ebben a munkában dr. Végh Antal mindig és mindenütt együtt dolgozik vele.

— Igen, — jegyzi meg dr. Végh Antal — én vagyok az árnyék.

Majd rámutat Schulek professzorra, azután magára és igy folytatja:

— A fény és az árnyék.

Mi azonban az egész további ottartózkodásunk folyamán tisztán láttuk, hogy az árnyékban hogyan villant meg ujra, meg ujra a fény. Láttuk együtt ezt a két kitünő, lelkes tudóst és megcsodáltuk azt az egészen különleges emberi és tudományos együttmüködést. Nagyon összenőhettek már a sok közös munkában, mert sokszor egy szemvillanással vagy egy alig észrevehető mozdulattal adnak jelt egymásnak és értik meg egymást . . . De ne feledkezünk meg az V. Gyógyszerkönyvről.

— Mégis milyen irányelvek szerint indultok neki ennek a nagy munkának?

Erre megint dr. Schulek professzor válaszol:

1. Mi most éppen az irányelveket csináljuk. Először azt vesszük tekintetbe, hogy a munka egységesen menjen. Eldöntöttük, hogy milyen kémszereket fogunk használni és hogy milyen töménységü kémszerekkel fogunk dolgozni.

2. Megállapitottuk, hogy a Gyógyszerkönyvben milyen vizsgálati eljárások lesznek. Ugy képzeljük, hogy generális vizsgálatok, melyekre csak hivatkozni kell majd az egyes vizsgálatok során.

3. Ne öröljünk, ahányan vagyunk, különböző malmokban. És lássák az egyesek, akik a részleteken dolgoznak, hogy milyen kémszerek vannak. Ez az eljárás valójában az egész munka egységét szolgálja.

4. A különböző szennyezésekre vonatkozólag milyen limitek legyenek. Fixálni akarjuk, hogy ne legyen vita, hogy zavaros, vagy nem zavaros. Fixálni akarjuk, hogy ha valamilyen anyag szineződik, hogy az a szineződés milyen mértékü lehet. Ez a legujabb gyógyszerkönyvekben már megvan, ha nem is olyan mértékben, ahogyan azt mi, az V. Gyógyszerkönyvben meg akarjuk

valósitani.

De ezenkivül pontosan lesz definiálva az oldékonyság, a kémhatás. Belekerül a Gyógyszerkönyvbe az izotoniás oldatok készitése, — szemcseppeknél például, hogy az izotoniás legyen a könnyváladékkal. Az injekciók viszont izotoniásak legyenek a szövetnedvvel.

Uj fizikai állandók is bekerülnek a Gyógyszerkönyvbe, melyek eddig nem szerepeltek. Forgatóképesség, törésmutató, stb. Vizsgálati eljárások lesznek a tablettákra, dragekra és injekciókra is.

Ezekután megtudjuk, hogy még ezen a héten összeül a szükebb szerkesztőbizottság az irányelvek és a feltétlen bekerülő gyógyszereknek a megbeszélésére és összegyeztetésére. Ezek a listák azután hamarosan elkerülnek minden bizottsági taghoz, tehát nemcsak a szerkesztőbizottság tagjaihoz, hanem a Gyógyszerkönyv-bizottság tagjaihoz is. De ugyanazt a listát elküldik azonkivül Szakosztályunknak, a Népjóléti Minisztériumnak, a Közegészségügyi Tanácsnak, az Országos Gyógyszerész Egyesületnek, az O. K. I.-nak, az OTI.-nak, a MABI.-nak, a vidéki egyetemeknek és a Szerves és Gyógyszervegyipari Központnak.

Elmondja ezután Schulek professzor, hogy ennek a listának az áttanulmányozására két heti időt adnak és csak azután kerül sor az első közös bizottsági ülés összehivására. Ekkor azután kiosztják az egyes penzumokat és ezzel megkezdődik az egyes cikkelyek megszerkesztése.

Itt dr. Schulek professzor hosszan elgondolkozik, majd utána, szinte csak magának beszél:

— A munka nem lesz könnyü. Gondoljuk csak el, hogy a IV.-ik Gyógyszerkönyv az index-szel együtt, összesen 424 oldal terjedelmü. És vegyük tekintetbe azt, hogy a mostani Gyógyszerkönyvek külföldi gyógyszerkönyvek, (kivétel nélkül valamennyi), legalább 1000 oldal. Az uj dán gyógyszerkönyv például 5 kötetből fog állni. Ezek közül az első három kötet, mely most jelent meg, 1500 oldal. Az első kötet az általános rész, a második kötet a simpliciákat tartalmazza, a harmadik kötet a galenikákat. A negyedik és ötödik kötet, amelyek megjelenésére valószinüleg csak később kerül sor, az orvosok és állatorvosok igényeit fogja szem előtt tartani.

Felvetjük a kérdést, hogy milyen külföldi gyógyszerkönyveket sikerült eddig beszerezniök.

Megtudjuk, hogy hamarosan megkapjuk a dán gyógyszerkönyv első három kötetét, már megvan az 1947-es amerikai, az 1948-as angol gyógyszerkönyv, a helvét gyógyszerkönyvnek 1948-as supplementuma és az 1946-os svéd gyógyszerkönyv.

Schulek professzor elárulja, hogy sajnálatosan nélkülözik a szovjet gyógyszerkönyvet. Mi erre igéretet teszünk, hogy természetesen az ő hivatalos közreműködésükkel és támogatásukkal, mindent elkövetünk, hogy a szovjet gyógyszerkönyvet még a kellő időben megkaphassuk.

Nagy nehézséget okoz, árulja el Schulek professzor, a nomenclatura és az ortográfia, ezt is egyeztetnünk kell még. Ennek a kérdésnek a megoldása azonban egyelőre nem sürget bennünket. Ez nyugodtan várhat addig, amig a gyógyszerkönyvvel teljesen elkészülünk.

— Ma a gyógyszerkönyv más lett és más kell hogy legyen, mint amilyen eddig volt. Ma a gyógyszerkönyv a gyógyszerellátás ellenőrzésének normáit fogja tartalmazni, amelybe olyan cikkelyek is belekerülnek, akár vizsgálati módszer legyen az, akár olyan gyógyszer, melyet a gyógyszerész nem köteles tartani. Ez igen fontos abból a szempontból, hogy vitás esetekben a gyógyszerkönyv mondja ki az utolsó szót. Éppen ezért lesznek benne makró- és mikró-eljárások. Ezzel a módszerrel próbálunk alkalmazkodni a nagy és kisebb gyógyszertárak gyógyszerkészleteihez és szükségleteihez.

Amikor idáig jutottunk, kezdjük forgatni a külföldi gyógyszerkönyveket. Beletekintünk a jegyzetekbe és forgatjuk azokat a könyveket, amelyek külföldön az egyes gyógyszerkönyvek előkészitő studiumait tartalmazzák. Terjedelmes könyvek jelennek meg, itt is, ott is. Egy egész könyv például csak az izotoniás oldatokról szól. Egy másik könyv csak az olvadáspont meghatározását tárgyalja. Egy ujabb könyv a szennyezések jelzővizsgálatával foglalkozik. Mindez azonban csak ugy lehetséges, hogy majdnem minden külöldi országban állandó gyógyszerkönyv-bizottság működik. Hisszük, hogy a mi népi demokráciánk is hamarosan lehetőséget fog teremteni ennek itthoni megvalósitására. Mert erre valóban nagy szükség volna. Ez a bizottság állandóan felelős a gyógyszerkönyvért. Ennek a bizottságnak külföldön állandó vegyésze is van, aki kinevezett állami alkalmazott. Csak egy ilyen állandóan működő apparátus teszi lehetővé az ilyen gyógyszerkönyvet előkészitő studiumok megjelenését, melyek megkönnyitik a gyógyszerkönyv szerkesztőbizottságának munkáját is.

A riport valójában el is készült. Most már csak beszélgetünk. Dr. Végh Antal behoz egy kis barnakötésü könyvecskét és átadja Schulek professzornak. Kiderül, hogy ez a kis könyvecske Schulek professzor irásával azt az indexet tartalmazza, melynek alapján 1924-ben dr. Winkler professzorral elkezdték a IV. Magyar Gyógyszerkönyv megszerkesztését. Ez a munka 9 évig tartott. Mi annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy az V. Magyar Gyógyszerkönyv munkája nem fog ennyi időt igénybevenni. Hiszen tisztán látjuk, hogy az egész nagy mühöz menynyire ökonomikusan fogtak hozzá és minden lehetőséget kiküszöböltek a fölösleges viták, tévedések és a fölösleges munka elkerülésére.

Elbucsuzunk Schulek professzortól és megyünk le a lépcsőn dr. Végh Antallal, ki a hóna alatt hatalmas könyvköteget cipel. Mielőtt elválunk, megállunk egy percre. Dr. Végh Antal ránk néz:

— Látod, ezért nincs nekem időm és ezért rohanok mindig ujra meg ujra vissza az egyetemre. De — kimondhatatlanul szeretem ezt a munkát...

Készül az V. Magyar Gyógyszerkönyv.

(székely)

Ledőltek a válaszfalak

— Horetzky Nándor, a Richter-gyár vállalatvezetője üdvözli a gyógyszerész-ifjuságot —

Az államositott Richter Gedeon vegyészeti gyár összes dolgozói nevében szeretettel köszöntöm önöket. Köszöntöm önöket abból az alkalomból, hogy megjelentek a Pázmány Péter Tudományegyetem gyógyszerészhallgatóinak tanév megnyitó ünnepélyén.

Azt hiszem, valamennyien egy véleménnyel vannak velem, amikor azt mondom, hogy egy ilyen tanév megnyitására még nem volt példa sem az öreg Alma Mater, de még a magyar népi demokrácia történetében sem. Egyetemi professzorok, lelkes fiatal diákok, a magyar jövő reménységei elhagyták az egyetem falait és kijöttek ide a város peremére egy gyárba, a munkások közé, hogy itt nyissák meg ünnepélyes keretek között tanulmányi évadjukat, de egyuttal azért is, hogy ezzel a gesztussal hitet tegyenek a munkásság és értelmiség, a szellemi és fizikai dolgozók között immár elszakithatatlan kapcsolatok mellett.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Ennek a mai ünnepségnek itt különös jelentősége van és nemcsak arra nyujt lehetőséget, hogy valami ujszerü kezdeményezést inditsunk, hanem ez az ünnepség szinte megköveteli tőlünk, hogy visszatekintsünk a multba és amikor én a multat mondom, én itt nem gondolok több évtizedre, hanem alig egypár évre akarom visszaforditani az idő kerekét. Pl. 1938-ban senkinek sem jutott volna eszébe, hogy az egyetemi ifjuság egy gyárba jöjjön ki professzorai val együtt a félévet megnyitni a munkások közé. Ellenkezőleg, 1938-ban, természetesen azelőtt is és azután is egészen 1945-ig a középiskolai és egyetemi ifjuságot arra tanitották, hogy kerülje a „hazafiatlan" munkásosztállyal való érintkezést, nem beszélve arról, hogy az értelmiségi és fizikai dolgozók között hamis osztályöntudat kifejlesztésével az értelmiségi vonalon olyan falat épitettek, amelynek leomlásához egy egész világégésre, a második világháborura volt szükség. Az elmult 30 esztendős ellenforradalmi rendszer a legnagyobb gondossággal, mondhatnám kinos precizitással épitette fel a válaszfalat a szellemi és fizikai dolgozók között, a magyar ifjuság és a magyar munkásosztály között, de ma már ledőltek ezek a mesterséges válaszfalak és ennek egyik szilárd bizonyitéka ez a mai ünnepség.

Mi, a gyárak dolgozói, örömmel és boldogan vesszük ezt a kezdeményezést, mint ahogy a felszabadulás óta az üzemi dolgozók már nem egyszer adták a tanujelét annak az örömnek és készségnek, amellyel a tudományt támogatták. Gondoljanak csak a „Munkások a Tudományért" akcióra, amelynek munkája során felépültek az egyetemi tanszékek, benépesedtek az egyetemek folyosói és tantermei és a magyar munkásosztály napi nehéz munkáján felüli áldozatvállalása tette nem utolsó sorban lehetővé azt, hogy egyetemeinken és tudományos intézeteinkben ismét megindiuljon az élet. Vagy gondoljanak az ez év nyarán lezajlott gyakornok akcióra, amely számtalan egyetemi hallgatónak adta meg azt a lehetőséget, hogy tudása kiszélesitése mellett, még keresethez is jusson, amellyel félévi tanulmányainak megkezdését lehetővé tette.

Tisztelt Hallgatóim!

Amikor én ezekre a tényekre hivatkozom ugyanakkor meg kell mondanom őszintén azt is, hogy a magyar tudományos élet vezetői és nem utolsó sorban a magyar ifjuság méltányolja a magyar munkásosztálynak ezeket a gesztusait és bizony mind több és több jelét látjuk annak hogy a magyar ifjuság is szeretettel és megértéssel fordul a gyárak üzemek és irodák dolgozói felé. Ma már mi is érezzük, hogy ez az ifjuság már nem az ellenforradalom szellemében nevelt, álhazafias jelszavakat és hamis osztályöntudatot emlegető ifjuság. Ma már szeretettel öleljük szivünkre ifjuságunkat, mert tudjuk, hogy ők az 1848-as márciusi ifiak méltó utódai, akik velünk együtt harcolnak az emberi szabadság, az emberi függetlenség gondolatáért és azért, hogy embernek ember által való kizsákmányolása minél hamarább véget érjen.

A mi ifjuságunk, ez az ifjuság, amelyik ma gyárunk dolgozói között érzi igazán jól magát, tudja, hogy elvégezvén egyetemi tanulmányait, üzemekben, gyárakban és egyéb munkahelyeken nemcsak munkájával, hanem haladó szellemével is a szocializmust épitő demokrácia szolgálába fog állni. És azok az ifiak, akik az idén nyáron már az üzemekben velünk együtt dolgoztak, megértették azt, hogy sokkal szebb és különb jövő tárul eléjük, mint amilyenben az őket megelőző generációnak része volt. A mi ifjuságunknak már tudnia kell, hogy sem a tanulása, sem későbbi munkája nem lehet öncél, hogy életének minden idejében tanulása és munkája a közösség céljait szolgálja, de ugyan akkor azt is érzi, hogy ebben a közösségben mindenki még jobban kifejtheti egyéniségét csak nem ugy, mint azelőtt, egymás ellen, hanem a közösség érdekében és szolgálatában.

Kedves Egyetemi Ifjuság!

Önök az egyetem padjaiból ha ki fognak kerülni, üzemekben, gyárakban, kórházakban, vagy gyógyszertárakban fogják szolgálni a magyar nép közegészségügyét és ezen beosztásuknál fogva fontos pozíciókat fognak betölteni. De meg kell mondani azt, hogy ugyanakkor, amikor mi az egyetem padjaiból kikerült szakemberekben a jövő vezető embereit látjuk, ugyanakkor azt is megmondjuk, hogy nekünk

nem akármilyen vezető emberekre, gyógyszerészekre, vegyészmérnökökre van szükségünk. Nekünk olyan vegyészekre, gyógyszerészekre és technikusokra van szükségünk, akik meg tudják érteni országunk munkásosztályának politikáját, képesek ezt a politikát magukévá tenni és készek azt lelkiismeretesen meg is valósitani. És mit jelent ez. Ez azt jelenti, hogy országunk belépett a fejlődésnek abban a szakába, amikor a magyar népi demokráciának meg kell teremteni a maga számára a saját üzemi és technikai értelmiségét, amely meg tudja védelmezni a termelésben a magyar népi demokrácia érdekeit. Tehát mi azt várjuk a magyar ifjuságtól, hogy egyetemi tanulmányait elvégezve, nemcsak kiváló szakemberek, hanem a magyar népi demokráciának, a magyar dolgozók osztályának hüséges és áldozatvállaló harcosai is legyenek.

És higgyék el, kedves ifjuság, hogy érdemes ebben a szellemben dolgozni és tanulni, mert mire kikerülnek az egyetem padjaiból és elfoglalják helyeiket a gyárak laboratóriumaiban, vagy a gyógyszertárakban, egy uj világban fognak dolgozni. Ez a világ már teljesen mentes lesz a kapitalizmus gyógyithatatlan betegségeitől, a munkanélküliségtől, a széles tömegeknek és nem utolsó sorban az értelmiségieknek a nyomorától. A mi rendszerünkben a hatalom a nép kezében van, tervgazdálkodást folytatunk, tervszerüen halmozzuk fel erőforrásainkat és helyesen osszuk el őket a magyar gazdasági élet minden ágában. Ebben különbözik a mi rendszerünk a kapitalizmustól és ennek a munkának az elvégzésében önökre komoly feladat vár.

A magyar népi demokrácia, a gyárak, az üzemek dolgozói azt szeretnék, ha az egyetemen most nevelődő magyar ifjuság elvetne mindent, ami a multnak káros maradványa és magába szivná mind azt a jót, szépet, hasznosat, amelynek elsajátitására a mi népi demokráciánk önöknek minden lehetőséget megad.

Mi azt szeretnénk, hogy a most nevelődő ifjuságunkban a történelmi mult előtt való meghajlás és tisztelet szelleme egyesüljön a forradalmi ujitás szellemével és hogy az ifjuság, amely a gyárban a munkások közé jött el tanulmányi félévének ünnepélyes megnyitására, segitsen nekünk abban, hogy a magyar értelmiséget kiragadjuk passziv magatartásából, hogy a soraikban mutatkozó ideológiai zavart egy tiszta, világos világszemlélet váltsa fel.

Nekünk, dolgozóknak, az a véleményünk, hogy ez a nemzet már eleget szenvedett és hogy a jövőért mindenki felelős.

Felelős a magyar tanuló ifjuság is és hogy ezt a felelősséget át is érzi, azt itt ma ez az ünnepély bizonyitja.

Ezen gondolatok jegyében üdvözlöm még egyszer a Professzor Urakat és az egyetemi ifjuságot félévi munkájának megkezdésekor és a Richter-gyár valamennyi dolgozója nevében jelentem ki, hogy tanulmányaik elvégzése után, örömmel és szeretettel várjuk önöket vissza ide a gyárba, mint a magyar népi demokrácia uj üzemi és technikai értelmiségi munkásait.

Csak az kérhet valamit . . .

A hatósági kezelésben lévő gyógyszertárak egészen különleges helyet szereztek maguknak a patikák sorában. Már a felszabadulástól kezdve példát mutattak a magángyógyszertárak felé, nem csupán szociális téren, hanem a gyógyszerészetika vonalán is. Bebizonyosodott, hogy az egyre fokozottabb ellenőrzés minden tekintetben emeli a gyógyszertárak szinvonalát. Jól értsük meg tehát, nem a rentabilitását, hanem a szinvonalát.

Ma már, különösen Budapesten, az a helyzet, hogy bármelyik napon pontosan megállapitható, hogy egy gyógyszertár milyen leltárral indult s mi annak a jelenlegi anyagkészlete. Az anyagelszámolás kötelezővé tétele valójában nem a gyógyszerészt ellenőrzi, hanem mindent megtesz olyan értelemben, hogy ügyeljen a magyar népi demokrácia vagyonára, mely közkincs, tehát a magyar nép vagyona.

A pesti gyógyszertárakban nincs is semmi hiba. Megy minden azon az uton, amelyet a stabilizáció óta tervszerüen beállitottak.

Annál nagyobb meglepetéssel értesülünk, hogy a vidéki, sőt a pestmegyei hatósági gyógyszertárak kezelői, kevés kivétellel, ezt még mindig nem akarják tudomásulvenni. Még mindig nem eszmélték rá, hogy valójában nemzeti vagyont kezelnek és a nemzeti vagyon megőrzéséért az egész magyar népnek felelősséggel tartoznak.

Vegyük végre tudomásul, hogy elmult az az idő, amikor kényünkre-kedvünkre gazdálkodhattunk és a nap minden szakában ujra és ujra a saját nevünkre irtuk a gazdátlan hatósági gyógyszertárakat. Ma, amikor egyre közelebb jutunk ahhoz, hogy megoldjuk ezeknek a gazdátlan patikáknak a sorsát és jövőjét, jól gondolja meg mindenki, hogyan gazdálkodik és mennyire tartja be a magyar népi demokrácia ilyenirányu rendelkezéseit. Az cselekszik helyesen, aki a hivatását gyakorolja, megtesz mindent, amit megkivánnak tőle és nem lázadozik olyankor, amikor a magyar népi demokrácia érdekében kötelességet kell teljesiteni. Mert csak az kérhet valamit és az számithat a kormányzat, népi demokráciánk, a magyar állam megbecsülésére, aki munkájával maga is megbecsüli azt a népet, amelyért valamennyien dolgozunk.

ERSZA
Erdély és Szabó tudományos műszergyár
Budapest, IX, Liliom-utca 46. T.: 138-258, 139-110
Analytikai, gyógyszertári és táramérlegek, reagensek hőmérők thermostatok, pH mérők, laboratóriumi felszerelés stb.

Az igazolások befejezése

tárgyában kiadott, a Magyar Köztársaság Kormányának 11.200/1948. sz. rendelete, megjelent a Magyar Közlöny 243. számában, 1948. október 31-én. — A lényeges pontok magyarázata a következő:

1. §.

(1) Az igazoló bizottságok müködése a jelen rendelet hatálybalépésének napján megszünik.

(2) A jelen rendelet hatálybalépését követően igazoló nyilatkozatot benyujtani, s ennek alapján igazoló eljárást folyamatba tenni, továbbá uj bejelentés alapján az ügy ujbóli tárgyalását elrendelni nem lehet. Tehát, aki igazolást idáig nem kért, vagy aki ellen ujabb bejelentés formájában mód volt ismételt eljárást lefolytatni, e rendelet megjelenésével ez megszünt.

(3) A jelen rendelet hatálybalépésekor az igazoló bizottságok előtt folyamatban levő igazolási ügyekben az eljárást **meg kell szüntetni.** Ez a rendelet nem terjed ki azoknak az ügyeknek a népbiróság által való fellebbviteli elintézésére, amelyekben az igazoló bizottság már a jelen rendelet hatálybalépése előtt érdemi határozatot hozott.

Tehát a megfellebbezett igazoló bizottsági határozatokat a népbiróság letárgyalja, sőt bizonyitás felvételt is elrendelhet, ha azt szükségesnek látja.

(4) Azok a személyek, akikkel szemben az igazoló eljárás a (3) bekezdésben foglalt rendelkezés folytán megszünik, magatartásukra, továbbá a velük szemben folyamatban volt igazoló eljárásra nézve kötelesek a jelen rendelet 3. §-ához képest az ott meghatározott jogkövetkezmények terhe mellett **nyilakozatot** kiállitani.

Tehát mindazok, akik az igazolási nyilatkozatot kiállitották, vagy akiknek a tárgyalása nem fejeződött be, (nem jelent meg, vagy elnapolták, bizonyitás kiegészités, kifüggesztés hiánya, stb. miatt), ezek megszüntető végzést kapnak. Ezek egy nyilatkozatot kötelesek kiállitani.

2. §.

(1) Azok a személyek, akik a fennálló jogszabályok értelmében igazoló eljárás alá tartoznak, de 10.000/1947. sz. kormányrendelet 4. § (1), illetőleg (3) bekezdésében meghatározott határidő alatt igazoló nyilatkozatukat **nem nyujtották be (1947. október 1-ig)** és nem igazolják, hogy valamely kényszeritő oknál fogva (katonai szolgálat, elhurcolás, stb.) való távollétük akadályozta őket ebben meg —

állásukról minden igény elvesztése mellett lemondottnak, illetőleg foglalkozásuk gyakorlásától eltiltottaknak, illetve jogositványuktól (annak haszonélvezetétől) megfosztottaknak kell tekinteni.

(2) Az a körülményt, hogy a fennálló jogszabályok értelmében igazoló eljárás alá eső valamely személy **kényszeritő** oknál fogva való távolléte miatt mentesül-e az (1) bekezdésben említett következmények alól, **az illetékes szakszervezet,** illetőleg az illetékes érdekképviselet állapitja meg.

3. §.

(1) A jelen rendelet hatálybalépését követően állást vállaló, vagy foglalkozást, illetőleg hatósági jogositvány gyakorlását kezdő és a fennálló jogszabályok értelmében igazoló eljárás alá eső személy, ha vele szemben igazolása tárgyában **jogerős határozatot nem hoztak, nyilatkozatot köteles kiállitani** arról, hogy volt-e vele szemben igazoló eljárás folyamatban, illetőleg az eljárás miért maradt abba, vagy miért nem indult meg.

E nyilatkozatban arra nézve is köteles nyilatkozni, hogy tanusitott-e a felszabadulás előtt olyan magatartást, amely a magyar nép érdekeit sértette (1080/1945 M. E. sz. rendelet 1. ?.)

A nyilatkozatot a munkáltatóhoz, illetőleg a **szabadpályán** müködő értelmiségi foglalkozásuak és hatósági jogositvánnyal rendelkezők esetében **az illetékes szervezethez,** vagy az illetékes miniszter által kijelölt érdekképviselethez kell benyujtani.

A nyilakozatban ki kell jelenteni, hogy a nyilatkozó azt e § (2) bekezdésében meghatározott büntetőjogi felelősségének tudatában teszi meg.

(2) Vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki az (1) bekezdésben említett nyilakozatban a valóságnak meg nem felelő adatot közöl, vagy a valóságnak megfelelő lényeges adatot elhallgat.

Idáig a rendelet szövege.

Akiknek ügye az igazoló bizottságok előtt nem fejeződött be, nyilatkozatot kötelesek kiállitani, miért nem indult meg az eljárás, illetve miért nem fejeződött be. A sok bujócskázó ügyirat, amely a szürőbizottságtól elindulva nem tudott beérkezni az igazoló bizottsághoz és hasonló esetek, utjukat befejezték. Nincs rájuk szükség. Majd a szakszervezetek kijelölt szerve pontot fog tenni ezekre.

Természetesen sok kérdés és sok esetben még problémák vannak, mig a végrehajtási utasitás meg nem jelenik, addig ezek nem tisztázódnak, igy e bizottságok müködése, hatásköre, stb. Ha ezek birtokában leszünk, ugy ezt is közölni fogjuk.

Hőnig Géza.

A szakszervezetek jogai és kötelességei a Szovjetunióban

Irta: OLEG RUDIJ, a hajógyári munkások szakszervezete
Leningrád területi bizottságsnak elnökhelyettese

Az egyik szovjet szakszervezet vezetője az Egyesült Államokban járt. Elmondta, hogy amikor egy amerikai munkás megtudta, a Szovjetunióban nincsenek sztrájkok, megjegyezte: Ugylátszik, nektek már semmi elintéznivalótok sincs!

A sztrájk a munka és a tőke közötti küzdelemnek egyik formája. Éppen ezért hiányzik a szocialista országokban, ahol az üzem már nem a kapitalistáké, hanem a munkások és parasztok állami tulajdona. Itt egészen természetes, hogy nincsen ellentét a munkaadó és munkás között. De azért tévedés volna azt hinni, hogy a mi szakszervezeteinknek nincsen semmi dolguk. Ellenkezőleg, a szakszervezeti dolgozóknak nagyon sok a munkájuk, hiszen a Szovjetunió törvényei olyan lehetőségeket adnak a szakszervezeteknek a munkások érdekeinek védelmére, amilyenek kapitalista országokban teljesen ismeretlenek.

Itt van elsősorban a munkásokat védő törvények végrehajtásának ellenőrzése. A biztonsági rendszabályok és az ipari egészségügy a szakszervezetek hatáskörébe tartoznak. Ezenkívül a szakszervezetek vezetői teljhatalommal vannak felruházva, az üzemek vezetősége köteles intézkedéseiknek eleget tenni. Ha rendelkezéseiket nem veszik figyelembe, joguk van pémzbüntetést kiróni.

Ilyen esetek természetesen nagyon ritkán fordulnak elő, mert ahol nincs kapitalista kizsákmányolás, nincs szándékos törekvés arra, hogy a munkás egészsége rovására „takarékoskodjanak". Viszont a mi országunkban is akad azért hanyag ember és éppen ilyenekre való tekintettel hatalmazza fel a törvény a szakszervezeteket arra, hogy büntetést rójanak ki az üzemek vezetőire, ha nem tartják be a munkaügyi törvény rendelkezéseit; sőt ha hanyagságuk a munkás egészségét, biztonságát veszélyezteti, bünvádi eljárást is indithatnak ellenük.

Mostanában például törvényes eljárás indult meg kerületi szakszervezeti bizottságunk inditványára egy hajóépitő üzem épitési osztályának főnöke ellen, aki nem vette figyelembe az előirt biztonsági szabályokat.

De a pénzbüntetéssel és biztonsági eljárás megindításával nem merül ki a szovjet szakszervezetek joga. A szakszervezet kivánságára a vezetőség köteles eltávolitani azt az alkalmazottat, aki következetesen nem veszi figyelembe a munkások érdekeit. Talán felesleges mondanunk, hogy a szakszervezeteknek igen ritkán kell jogaikkal élni, de

Fényszegény téli hónapok hálás kézieladási cikke:

Oleum Jecoris Atlanti

standardizált csukamájolaj

korlátlan mennyiségben beszerezhető

Csomagolás:	Beszerzési ár:	Fogyasztói ár:
200 gr üveg	Ft 4.57 + 25% term. f. a.	Ft 8.25

Forgalomba hozza:

Dr. WANDER gyógyszer- és tápszergyár rt
Budapest, 10. Postafiók 7.

ha mégis megtörténik, hogy a kapitalista világnézetnek egy véletlenül itt maradt hive megpróbál „főnököt" játszani, akkor az illető nagyon hamar munkanélkülivé válik.

A legtöbb nézeteltérés az üzemek vezetősége és a szakszervezetek között a munka-normák felülvizsgálásával kapcsolatban merül fel, ha az egyes iparágak normájának megállapitása nem a Szakszervezeti Tanács Központi Bizottsága beleegyezésével történt és ha az általános szabálytól való eltéréshez a kerületi bizottság nem járult hozzá. Az utóbbi ugyanis csak akkor egyezik bele a normák megváltoztatásába, ha ez a kérés indokolt. Például egy üzem gépiberendezésének vagy a munkafolyamat gyökeres megjavitása esetén elsősorban. De ha nincsen ilyen ok, ugy a szakszervezet tiltakozik és a norma a régi marad.

Mint a Szovjetunió szakszervezeteinek minden joga, a vétójog a normák megváltoztatása esetén nagyon is kézzel fogható. Ebben az évben az egyik leningrádi hajóépitő üzem vezetője néhány munkaágban saját kezdeményezéséből felemelte a munka-normákat. A munkások panaszkodtak. Megvizsgáltuk a helyzetet és megállapitottuk, hogy az üzemtechnika nem volt elég fejlett ahhoz, hogy ezt az eljárást igazolja. Éppen ezért érvényben maradtak a régebben megállapitott munka-normák.

Minden üzemnek és irodának megvan a maga egyeztető bizottsága, amely a vezetőség és az egyes munkások, vagy más alkalmazottak közt felmerült surlódásokkal foglalkozik. Ezekben a bizottságokban a tagokat egyenlő arányban delegálják az üzemvezetőség tagjaiból és a helyi szakszervezet kiküldötteiből. Ha valamilyen panasznál nem tudnak megegyezni, a munkásnak joga van birósághoz fordulni és a szakszervezet gondoskodik arról, hogy ingyen lássák el jogi tanáccsal. Ha a békéltető bizottság egyhangulag elutasitja a munkás vagy más alkalmazott panaszát, akkor is joga van hozzá, hogy szakszervezete magasabb fórumához forduljon jogorvoslásért, egészen a Szakszervezeti Tanács Központi Bizottságáig.

Az egyeztető bizottságok időnként az elbocsátások körüli panaszokkal is foglalkoznak. Minden elbocsátott munkásnak, vagy alkalmazottnak joga van ehhez a bizottsághoz fordulni, sőt magasabb forumhoz is. Nemrégen egy tervező iroda vezetője elbocsátotta az egyik irattárost avval az indokolással, hogy az illető figyelmetlen és elhanyagolja munkáját. A bizottság megvizsgálta az esetet és megállapitotta, hogy az elbocsátott leány ugyan nem felelt meg a munkakövetelményeknek, de ennek nemcsak ő volt az oka. Senki, elsősorban az iroda vezetője, nem tett semmit annak érdekében, hogy a leányt tanitsák, felkeltsék benne az érdeklődést munkája iránt. Ezenfelül, bár munkája nem volt kielégitő, ezért sohasem feddték meg és nem figyelmeztették, hogy amennyiben nem javul meg, elbocsátják, már pedig ezt a munkatörvény előirja.

A szakszervezetnek a bizottságban résztvevő tagjai megállapitották, hogy ebben az esetben a leány elbocsátása a törvény megsértése. Felszólitották a hivatalt, hogy azonnal vegyék is vissza. A vezetőség ebbe nem akart beleegyezni. Igy a vita a szakszervezetek kerületi bizottsága elé került, ott is megállapitották, hogy az elbocsátás ebben az esetben tulságosan szigoru megtorlás volt, az elbocsátás tehát szabálytalan volt. A leány visszakerült munkahelyére. Ezzel az esettel kapcsolatban a szakszervezet a szóbanforgó irodában mulasztásokat észlelt a fiatal munkaerők kioktatása terén. A vezetőséggel folytatott tárgyalás alapján sikerült ezeket a hiányokat kiküszöbölni.

Laboránsok a Gyógyszerész Otthonban

Kivételesen irnunk kell a GYÓJA november 4-iki vezetőségi üléséről. Különös jelentőséget adott annak dr. Schulek Elemér professzor felszólalása, aki ezen az ülésen ujra köszönetet mondott a Kabay János-dijért és azért a szociális irányelvért, mely lehetővé teszi, hogy ezt a magas kitüntetést a szakma minden munkása megkaphatta és amint tudjuk meg is kapta. Mert Schulek professzor világhires neve mellett ott találjuk a többieken kivül Sényi József szaktársunkat, ki egy pécsi gyógyszertárban most töltötte be 50 éves laboránsi működését.

Dr. Losonczy György elnök-kartársunk válaszában kihangsulyozta, hogy a Kabay János-dijnak az ad megkülönböztetett jelentőséget, hogy olyan emberek kapják azt meg, akik ennek a pályának kiemelkedő egyéniségei.

A felmerült inditványok során a GYÓJA elfogadta azt az inditványt, hogy 30.000 forintot kölcsönöz a Gyógyszertári Dolgozók Szakosztályának arra a célra, hogy az Egészségügyi Alkalmazottak Szabad Szakszervezetében egy háromszobás lakást megvehessenek a saját szakszervezetük céljaira. Természetes, hogy ezt a 30.000 forintot először fel kell majd oldania Olt Károly népjóléti miniszternek és hogy ez csakugyan megtörténhessen, a Szakosztály vezetőségének át kell irnia a miniszterhez a megszavazott összeg felszabaditása ügyében. Ugyancsak elhatározta a vezetőség, hogy a Kazay Endre gyógyszerész-otthonból kimaradt és jelenleg beraktározott butorokból a szükséges és használható darabokat átadják az Egészségügyi Szakszervezetben elhelyezkedő Gyógyszertári Dolgozók Szakszervezetének.

Itt hangzott el Székely Jenő szerkesztő-kartársunknak az az inditványa, hogy a gyógyszerész-otthonban ne csak munkaképtelen gyógyszerészek élhessék le életük utolsó szakaszát, hanem laboránsok, technikák is. A vezetőség elhatározta, hogy egyelőre két helyet biztosit számukra azzal a megjegyzéssel, hogy szükség esetén még egy harmadik vagy negyedik helyet is laboránssal vagy technikával fognak betölteni.

S ha még ehhez a rövid beszámolóhoz hozzátesszük, hogy a GYÓJA vezetősége hány kartársunknak szavazott meg állandó és alkalmi segélyt, akkor kb. már világos képet is adtunk arról a nagyhorderejü munkáról, amely a Gyógyszerészek Jóléti Alapjától indul ki és szociális hatásaiban az egész szakmában megmutatkozik.

Kritika és önkritika

Hónapok óta nyakig voltunk munkában. Készültünk a Centenáris Gyógyszerész Hétre. De itt is, azok mondhatják meg, akik ott voltak, a mi hangunk csattant fel először, hogy térjünk rá végre a rendszeres és komoly munkára. Mi szabjuk meg a tempót. És ment is a munka utána zavar és zökkenő nélkül.

Hihetetlenül nagy munka volt. Föl kellett rázni az embereket, hogy dolgoznunk is kell, ha el akarunk érni valamit. Az eredmény azt mutatja, hogy ez majdnem sikerült. Ha nem is a teljes munkábaállítás, de a siker egészen bizonyosan.

EZ AZ ELSZAKITHATATLAN KÖTELÉK: A TUDÁS

Közben zajlott a Szakszervezet élete. A szakmunkás-tanfolyamot, amely valóiában már megvolt, készen állott, csak meg kellett kezdeni a tanitást, valaki eltemette. Ráfeküdt és eltakarta előlünk. Ki kellett ásni és ki kellett verekedni, hogy valóban életbeléphessen. Teljesen mindegy, hogy a Szakszervezet vezetősége kit bizott meg ezzel az exhumálási munkával, a lényeg az, hogy a szakmunkás-tanfolyamot már egy évvel ezelőtt megigértük a laboránsoknak és technikáknak és be kellett váltanunk az igéretünket. Nem magunkért, hanem azokért, akik várták, sürgették, reménykedtek benne. Mert tömegesen jelentkeztek, érdeklődtek állandóan. Meggyőződhettünk róla, hogy ez az elnyomott és annyiszor letaccsolt réteg mennyire együtt érez és együtt akar dolgozni velünk, hogy mennyire közénktartozónak érzik magukat. Az eredmény, már az első előadások nagyszerü eredményei megmutatták, hogy ezek a szaktársaink valóban tanulni akarnak.

A szakmunkás-tanfolyam előadói csodákat beszélnek arról, hogy az előadások után milyen kérdésekre kérnek választ, milyen feleletekkel akarják táaitani ismereteiket. Csak most bizonyosodott be, hogy ha ezek a szaktársaink eddig hozzánk tartoztak, ezután elszakithatatlan kötelékek füzik majd őket ehhez a pályához. És ez az elszakithatatlan kötelék: a tudás.

Ha ez a vezetőség félévi müködése alatt csak malmozott volna az ujjaival, de kihozta a szaktanfolyamot, akkor is emlékezetes munkát végzett. De volt más is. Beszéljünk talán arról is, hogy mégis sikerült néhány munkanélküli kartárunkat, legalább ideiglenesen, munkába állitani. Persze ez sem ment simán és még ma is ott tartuk, hogy rajta vagyunk az uton, de még nem mentünk végig rajta.

BESZIVÁRGOTT NÖVENDÉKEK

Igaz, hogy ezen a vonalon történtek hibák. Magunk sem vettük észre, hogyan történt, de egyszer csak ott voltak a szakmunkás-tanfolyamon a gyógyszertártulajdonosok feleségei, leányai és ott voltak a haszonélvezők is. Mondják, hogy erre a garniturára azért volt szükség, mert hozzájárultak a szaktanfolyam kisebb-nagyobb kiadásaihoz.

De akármilyen szempontok is vezették azokat, akik ezekkel az álnövendékekkel megzavarták a szakmunkástanfolyam hallgatóságának egységét, rossz munkát végeztek. Mert nem lett volna szabad megengedni, hogy ezek a tulajdonosi rangban élő növendékek az ő társasági rutinjukkal elbátortalanitsák azokat, akik valóban a gyógyszertárak laboratóriumaiból jöttek ide és semmi mást sem akartak, csak tanulni és fejlődni. Csak szakmunkások akartak lenni. És vajjon mit akar a másik réteg? Mire rendezkednek be? Miért jöttek ide? Milyen cél lebeg a szemük előtt?. Nyilván csak az, hogy azt a tényleges és hivatásos szakmunkást kiemeljék a gyógyszertárakból és ők üljenek a helyükbe.

Tudjuk, hogy vannak kivételek is. Egyről mi is tudunk és ez Flamm Istvánné, a „Szerecsen" gyógyszertár haszonélvezője. Már szaklapunkban is megirtuk róla, hogy ő csak azért vonta vissza egyetemi felvételi kérelmét, hogy valóban azoknak engedje át a helyet, akik most indulnak erre a pályára. Igen, ő kivétel. De ő az egyetlen kivétel.

Más hiba is történt a szakmunkás-tanfolyam körül. De ez már a gyakorlat hiányának természetes következménye. Az előadók, a tudományos anyag előadói, nem egyeztették össze a tanayagukat. Nem ültek össze és nem mondták el egymásnak, hogy ki, mit, milyen módszerrel óhajt megtanitani. Csak igy eshetik meg, hogy a szálak néha összegabalyodnak és majdnem minden előadó külön uton jár. Ezt azonban még pótolni lehet és pótolni is kell, ha a szakmunkás-tanfolyam előadói a legsürgősebben tanácskozásra ülnek össze. De ezekbe a tanácskozásokba bele kell vonni a szakmunkástanfolyam néhány hallgatóját is. Természetesen nem abból a rétgből, amelyet éppen az előbb kifogásoltunk.

(Különben éppen most értesültünk róla, hogy az eddigi gyakorlat alatt már meg is mutatkoztak a feltétlen orvoslásra szoruló hibák. Ennek felismerése jegyében már most vasárnap összejönnek a szakmunkástanfolyam előadói, hogy összeegyeztessék a tananyagot. Ezen a megbeszélésen már résztvesznek a szakmunkástanfolyam laboráns-, illetve technika-bizalmiai is. Igy tehát minden remény megvan arra, hogy a szakmunkástanfolyam müködése elé a jövőben nem gördül semmiféle akadály és előadásról-előadásra nemcsak a tanulási, hanem a tanitási készség is fokozódni fog.)

IDE TÖBB KELL: SZIV

Elvünk az, hogy nem emelünk ki embereket a vezetőségből, nem hangsulyozzuk ki egyesek érdemeit és kezdeményezéseit, de kivételt kell tennünk szakosztályunk titkárával. Mi látjuk itt azt az óriási munkát, ami napról-napra feltornyosul előtte és estére mégis mindent, simán és csendben elintéz. Kiadója egy lapnak és titkára, sokszor küldönce, kifutója egy szakosztálynak. És sohasem panaszkodik. Győzi a munkát. És ha meg kellene komolyan mérnünk azt az anyagot, amit ez a hathónapos vezetőség feldolgozott, elintézett, akkor csak hozzáfordulhatnánk. Mert nemcsak levelek megválaszolásáról van itt szó, hanem egy igen nagy, gyakran ismeretlen emberanyag kiemeléséről. Nem egyszer gyors és határozott véleményt kell mondani arról, hogy ki, hova való. Kinek a sorsa sürget a legégetőbben, hogy minél előbb kenyeret adjunk neki. Ehhez a munkához nem elég az adminisztrációs készség, a fogalmazás sablonos mondatai. Ide több kell: szív és mélységes együttérzés azokkal, akik az ajtó előtt várják, hogy bejuthassanak a kollektiv-szerződés eddig zárt birodalmába.

GYÓGYSZERÉSZEK SZÖVETKEZZETEK!

Emlékezzünk csak vissza a vezetőségi ülések nagyszerü munkatempójára és arra, hogyan próbáltunk a legkényesebb ügyekben is igazságot szolgáltatni. És mindig azoknak, akiket kisemmiztek.

Persze sok mindent nem lehetett. A jogadományozás gépezete nem müködött olyan olajosan, ahogyan azt egyesek szerették volna és ebben a gépezetben megrekedtek az egyéni patikák. Bizony ez sok embernek fájt és sokan ugy érezték, hogy ez a vezetőség tulságosan egyenesen halad a szocializmus felé törő népi demokrácia utján. Sokan azt szerették volna, ha ez a vezetőség hajlékonyabb, sőt dialektikusabb, sőt van benne valami hajlandóság arra is, hogy kormányozható dialektikával vigye és teljesitse ki a szakszervezeti tagság ügyeit.

Eleinte csak néhány elégedetlen volt és ezek az elégedetlenek magukköré gyüjtötték azokat, akik abban reménykedtek, hogy egyszer csak kiderül: valami baj van a törvény körül. Jöttek és mentek, tanácskoztak és telekürtölték a várost és megfujták az álszövetkezeti sipot: g y ó g y s z e r é s z e k s z ö v e t k e z z e t e k !

Hamarosan kiderült, hogy sulyos hibának tartják, amiért mi nem voltunk hajlandók efféle szövetkezésre. Hogy miért nem, arra egy külön cikkünkben adunk választ, ennek cime: „A törvény védelmében".

Sokan kissé tullőttek a célon azzal, amikor azt hitték, hogy a Szakszervezet és az Országos Gyógyszerész Egyesület célkitüzései között már nincs is különbség. Akár össze is olvadhatnának, ahogyan a BGyT is beleolvadt az OGyE-be. Sokan még hirdetni is merték, hogy leomlott a határvonal a Szakszervezet és a tulajdonosi érdekeltség között és mindezt pusztán azért, mert Harangi Sándor elvtársunk személyét összetévesztették az Országos Gyógyszerész Egyesülettel. Sokan még ma is ugy gondolkoznak, és nem tudják, nem akarják megérteni, hogy a mi utunk nem azonos és sohasem is lehet azonos az övékével. Mi munkavállalók vagyunk és ők munkáltatók.

Figyelem!

Az államositott Dr. Egger gyár ALGEDRIN fájdalomcsillapitó készitményének árát nagymértékben leszállitotta.

	Fogyasztói ár:	Beszerzési ár:
2 drb	1.80 Ft.	1.02 Ft.
10 „	8.— „	4.53 „
		— 15%
		+ 20% f. a.

Nem lehet tudni, hogy ki keveri, mennyire rosszul keveri a kártyát és ki miféle érdekek mellé szegődik, amikor azt hiszi: a saját érdekét szolgálja, ha a szakszervezeti vezetőséget megpróbálja szétbomlasztani.

Azt mondják, hogy ez a szakszervezeti vezetőség hat hónap alatt nem dolgozott semmit. Hát lehet ott eredményesen dolgozni, ahol enynyifelé kell hadakozni? Ennyi titkos szándékkal kell megküzdeni!

A SZERVEZÉS HIBÁI

Kezdetben az volt a tervünk és kiosztottuk a szerepeket, hogy minden vezetőségi tagnak meglegyen a maga határozott munkaköre. Ugy terveztük, hogy minden egyes ilyen, meghatározott munkakörrel rendelkező vezetőségi tag kialakitja maga körül a megfelelő munkaközösséget. Ezekkel együtt fognak dolgozni. Nem ők egyedül, hanem tizen együtt. És ha tizenkét vezetőségi tag van, akkor összesen százhuszan. Ezzel a tagság egy jelentős részét tudtuk volna aktivizálni.

Ez a terv azonban nem jutott el a megvalósulásig. Pedig mi még ezen tul is tervezgettünk. Behivtuk a vezetőségbe az egyetem és az ifjuság kiküldötteit is azzal a határozott szándék-

kal, hogy így komolyabb kapcsolatot tudunk találni az egyetem tanáraival és növendékeivel. Valahogyan azonban ez megrekedt. Az ifjúság ritkán jár el, mert beleépülnek az MEFESz munkájába és dr. Végh Antal kartársunknak sem sikerült még az egyetemi előadók szélesebb rétegét beszervezni a szakszervezeti munkába. (Igaz, hogy nem is kimondottan ilyen céllal hívtuk meg őt.)

Ez azonban csak idő kérdése. Hiszen az ifjúság lépésről-lépésre közeledik és mire hozzánk érnek, olyan szakszervezeti emberanyaggal gazdagítják szakosztályunkat, amely minden tiszta cél érdekében felhasználható. De egyetemünk előadói is egyre komolyabb hajlandóságot mutatnak, hogy észrevegyék a mi munkánkat és abból ki is vegyék a részüket.

VITA A SZAKSAJTÓRÓL

A legutóbbi vezetőségi ülésen váratlanul igen komoly vita alakult ki a szaksajtó körül. Ez a vita félig-meddig váddá is alakult „A Gyógyszerész" szerkesztője ellen. A vezetőség egyik tagja előterjesztette, hogy egyre gyakrabban érkeznek levelek H a r a n g i Sándor kartársunkhoz, az Országos Gyógyszerész Egyesület miniszteri biztosához, amelyben azt kifogásolják a gyógyszertártulajdonosok, hogy Harangi Sándor mást mond nekik az üléseiken és az összejöveteleiken, mint amit az ő felelős szerkesztése alatt álló szaksajtó számról-számra közölni szokott. Ezek a levelek megállapítják, hogy maga ez a tény már szembehelyezkedést jelent azzal a vonallal, amit a miniszteri biztos az Országos Gyógyszerész Egyesület érdekében képvisel és szükségszerűen képviselnie kell. Azt mondják, hogy a szaksajtónak, a szakszervezeti szaksajtónak, minden tekintetben meg kell könnyítenie, támogatnia kell a miniszteri biztos ilyenirányu munkáját és nem szabad leírni a Szakszervezet lapjában egyetlen olyan sort sem, amely ezt a vonalat veszélyezteti.

Tisztában vagyunk vele, hogy ami egy vezetőségi ülésen elhangzik, az rendszerint már megjárt bizonyos utakat, megmozgatott néhány embert és ugyanugy nem marad meg egy vezetőség szük keretében, ahogyan nem is az volt az egésznek a kiindulópontja. Éppen ezért kell ezekkel a vádakkal egészen nyiltan itt, a nyilvánosság előtt foglalkoznunk.

Tartozunk annyi megbecsüléssel H a r a n g i Sándor kartársunk iránt, hogy nem engedjük az ő nevét ebbe a szaksajtó-csatába illetéktelenül belekeverni. Mert Harangi kartársunk nagyon jól tudja, hogy ez a lap az M. M. Sz. Sz. Gyógyszertári Dolgozók Szakosztályának hivatalos lapja és ő, m i n t s z a k s z e r v e z e t i t a g : „A Gyógyszerész" felelős szerkesztője. Ismételjük, mint szakszervezeti tag és nem, mint az Országos Gyógyszerész Egyesület miniszteri biztosa. Mi, akik tisztában vagyunk Harangi Sándor kartársunk harcos multjával, n e m e n g e d h e t j ü k m e g, hogy illetéktelenül olyan szavakat adjanak a szájába, mintha ő, mint szakszervezeti tag, bármikor és bármilyen formában nem helyeselné, hogy egy szakszervezeti lap keményen és határozottan tartja és nem engedi ki a kezéből a szakszervezeti vonalat . . .

MINDEN TÁMOGATÁST MEGADUNK

Ezen tul azonban minden támogatást megadunk Harangi Sándor miniszteri biztos kartársunknak. Megadjuk különösen akkor, ha a törpegyógyszertárak megsegitését tüzi ki céljául. Megadjuk akkor is, amikor a Gyógyszerészek Jóléti Alapját hozzásegiti szociális céljai megvalósításához. Tudomásul vesszük azt is, hogy a munkanélküliek elhelyezésében, a jó szakszervezeti munkás minden akaratával, együtt dolgozik velünk. Támogatjuk akkor is, amikor a gyógyszerész-társadalmat rá akarja állitani a magyar népi demokrácia sikjára. Mert nekünk sem lehet közömbös, hogy ezek a kartársaink szembehelyezkednek-e a dolgozók országának célkitüzéseivel.

De különben vegyük tudomásul, hogy az Országos Gyógyszerész Egyesület a munkáltatók érdekszövetsége és „A Gyógyszerész" a Szakszervezetünkbe tömörült munkavállalók hivatalos lapja. Éppen ezért kár volt a felszólalónak kiélezni olyan ellentéteket, amelyek nem voltak és nem lehetnek meg soha közöttünk. Mert ha igaz is az, hogy mi ezt a lapot mindig az egész szakma lapjának tekintettük és szakmai és tudományos vonatkozásban is igyekeztünk minden igényt kielégiteni, erről az egyetlen és döntő szempontról azonban egyetlen pillanatra sem feledkeztünk meg. (sz. j.)

Tichler János

Gyógyszerészeti

papíráruk

ALAPITVA 1897 TJ TÖRV VÉDVE

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 37.

TELEFON: 218-057.

OBERLÄNDER GYULA

Budapest, VII, Nagyatádi Szabó utca 31.

Telefon: 222-885.

Állványedényzetet, gyógyszertári és laboratóriumi felszerelési cikkeket raktárról szállit

Szakszervezetek a szocializmus építéséért

Irta: APRÓ ANTAL

A Magyar Szakszervezetek XVII. Kongresszusa országos érdeklődés közepette folytatta tanácskozásait. Különösen a munkásosztály soraiban volt nagy az érdeklődés a Kongresszus iránt. A magyar szakszervezetek háromévies munkájáról és az uj helyzetben az uj feladatokról folytatott négy napos tanácskozás, a kongresszuson hozott határozatok, hosszú időre megjelölték a szakszervezetek feladatait a népi demokrácia utján a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet idejére.

A felszabadulás óta lényegében ez volt az első átfogó szakszervezeti kongresszus, mert az 1945-ös szakszervezeti kongresszus idején még nem épültek ki országosan a dolgozók többségének bevonásával a szakszervezetek. 1945 óta több mint 800 ezer azoknak a dolgozóknak a száma, akik csatlakoztak a szakszervezeti mozgalomhoz. Ma már nyugodtan mondhatjuk, hogy a fizikai és az értelmiségi dolgozók döntő többsége tagja szakszervezeteinknek. Jelenleg több mint 1, 600.000 a szakszervezetek taglétszáma. Ez a szám állandóan emelkedik ugy, ahogy iparunk, nemzetgazdaságunk fejlődik. A három és az ötéves tervek száz- és százezer dolgozót állitanak be a termelésbe és ezeknek a dolgozóknak jelentős része csatlakozik a szakszervezetekhez is.

Az elmult három esztendő alatt szakszervezeteink tekintélye, sulya komolyan nőtt. Az ország gazdasági talpraállitásában, az ipar átszervezésében jelentős szerepük van szakszervezeteinknek. A szakszervezetek nagyarányu fejlődését jelentős mértékben elősegitette a munkásosztály egységének helyreállitása, a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulása. A szakszervezetekben megszüntek a belső testvérharcok és most szakszervezeteink a megváltozott gazdasági és politikai körülmények között, teljes erejükkel a termelés, a magyar gazdasági élet, a dolgozók szociális védelmének további fejlesztésén dolgozhatnak.

A magyar szakszervezeti mozgalom hároméves fejlődése kemény, szivós harcot jelentett. Szakszervezeteink a tőkések, a kizsákmányolók, a reakció elleni harcban erősödtek meg és váltak a dolgozók harcos érdekvédelmi szervezeteivé.

A magyar szakszervezeti mozgalom, mint ahogy a XVII. Kongresszus is mutatta, komoly fejlődésen ment át és ma már országosan, minden foglalkozási ágra kiterjedő, átfogó mozgalommá lett, amely magába foglalja az ország dolgozóinak többségét. A szakszervezetek hatalmas tömegszervezetek lettek, amelyek a Párt irányitása, vezetése mellett, mind jobban oldják meg az előttük álló feladatokat. Szakszervezeteinket a dolgozók megbecsülése és támogatása az uj helyzetben, a szocializmus épitésében eredményesen segiti az előttük álló feladatok megoldásában.

A XVII. Szakszervezeti Kongresszus előkészületei és ahogyan a dolgozók támogatták a Kongresszus sikeres munkáját és ahogyan fogadták a Kongresszus határozatait, azt bizonyitják, hogy munkásaink, a szakszervezetek tagjai megértették az uj helyzetben az uj szakszervezeti feladatokat. Az üzemek egész sorában, a munkabrigádok százaiban, a Kongresszus tiszteletére a több és jobbtermelés érdekében, a munkaversenyeken belül, még külön feladatokat is vállaltak a dolgozók és ezeket a feladatokat becsületesen el is végezték. Sok száz táviratban jelentették az üzemek, a gyárak, az irodák dolgozói, hogy vállalt kötelezettségeiknek eleget tettek.

A magyar szakszervezetek Kongresszusa iránt jelentős érdeklődés nyilvánult meg nemcsak hazai, hanem nemzetközi viszonylatban is. Eljöttek hozzánk a hatalmas Szovjetunió szakszervezeteinek delegátusai, a népi demokratikus országok testvérszervezetei kivétel nélkül a harcban álló francia, olasz, görög szakszervezetek küldöttei, a haladó szakszervezeti mozgalmak számos más országból is képviseltették magukat, hogy hitet tegyenek Kongresszusunkon a dolgozók nemzetközi szolidaritásának. 17 ország közel 60 delegátusa vett részt tanácskozásainkon. Ez a nagy érdeklődés a magyar demokrácia iránt azt mutatja, hogy megnőtt hazánk sulya és tekintélye. De azt is mutatja, hogy jó uton haladunk és az utóbbi három esztendő alatt elért eredményeinket az egész haladó világ elismeri és megbecsüli. A magyar munkásosztályt a békeszerető népek családja ugy tekinti, mint egy olyan osztályt, amely következetesen halad előre a népi demokrácia utján, a szocializmus felé. A Szakszervezetek XVII. Kongresszusán a külföldi testvérszervezetek küldöttei ezt el is ismerték, beszédeikben elmondották. Szakszervezeti Kongresszusunk igy lett a nemzetközi munkásosztály jelentős eseménye is.

A Szakszervezetek XVII. Kongresszusa állást foglalt a Szovjetunió határozott békepolitikája mellett, egyetért mindazokkal a javaslatokkal, amelyeket Visinszkij elvtárs a béke megszilárditására előterjesztett.

A Szakszervezetek Kongresszusa kimondotta, hogy a magyar munkásosztály teljes szolidaritásáról biztositja a következetes Sztálini békepolitikát folytató Szovjetuniót és határozottan sikraszáll a magyar népi demokrácia és a Szovjetunió, valamint a többi népi demokratikus állam imperialista-ellenes önvédelmi szövetsége mellett.

(A „Pártmunkás" nov. 10-i számából.)

Uj szakmai társasjáték

— *Hányan játsszák?*

— *Ketten kezdik, de minél szélesebb szakmai összjáték teszi izgalmassá.*

— *Vannak már kialakult szabályai?*

— *Ennek a játéknak szabálya: a szabálytalanság.*

— *Annyira nem értem, hogy most már elkezdhetjük a játékot.*

— *Kezdem. Azaz, hogy neked kellene kezdened. Várj, majd megsugom, mivel induli.*

— *Ohó, most már sejtek valamit. Hallottad, hogy államositják a gyógyszertárakat?*

SZAKMAI KÓRUS: Államositják?!

— *Szó sincs róla. A gyógyszertár nem gyár, csak tár, nem is bank, csak pang . . .*

— *De kérlek, nekem pontos információim vannak. Tudod, az Imre nagynénjének a nővére, aki tudvalevőleg jó barátságban van Tóboldi nagyanyjának az unokájával . . .*

— *Igen, ezt az esetet ismerem. De mégsem mondhatok mást: szó sincs az államositásról.*

SZAKMAI KÓRUS: Szó sincs az államositásról!

— *De, ha te nem dőlsz be, akkor nem érdekes a dolog.*

— *No, majd kioktatlak, milyen példátlanul izgalmas ez az uj társasjáték.*

— *Kiváncsi vagyok.*

— *Tételezzük fel, hogy „bedőltem". Vagyis azt mondtam volna neked, hogy amit te hallottál, az köztudomásu. És hogy elvégre a szocializmust épitjük és nincs abban semmi rendkivüli, hogy a patikák is sorra kerülnek.*

— *Hüj, ez aztán szenzáció!*

SZAKMAI KÓRUS: Szenzáció!

— *És most mit csinálsz ezzel a szenzációval?*

— *Megyek és elmondom mindenkinek. Elsősorban a tulájoknak, hadd legyen jó napjuk.*

— *És mit gondolsz: mi történik erre? Már amennyiben jó munkát végeztél . . .*

— *Téged, mindenesetre agyonütnek.*

— *Akkor ki irja meg ezt a cikket?*

— *Persze akkor várjunk vele. Mondjuk: feljelentenek.*

— *Kit? Hol? Miért?*

— *Mindenkit, mindenhol, az államositás terjesztéséért.*

— *És ez hogy történik?*

— *Az ember megir egy panaszos levelet és utána mégegyet. Esetleg több másolattal és csak a cim változik.*

— *Ez nagyon gazdaságos. No, és mi van még?*

— *A telefonbeugratás.*

— *Hát ez hogy megy?*

— *Ugyanugy. Elmondják a nagy értesülést és várják, hogy bekapod-e a horgot. Ha beugrottál, megy tovább a játék. Levelek, több másolattal.*

— *És mindig téged?*

— *Dehogy. Akár téged is. Ennek a játéknak éppen az a lényege, hogy mindenki mindenkit.*

SZAKMAI KÓRUS: Mindenki mindenkit!

— *No, de hát egy tulaj csak nem ugrik be?*

— *A kicsik igen, a nagyok nem.*

— *És ki szervezi, ki szereli le . . .?*

— *Egy társasjátékot nem kell megszervezni. Azt csak el kell inditani. És megy tovább a maga utján.*

— *És ki győz? Ki a győztes?*

SZAKMAI KÓRUS: Ki a győztes?

— *Ez fogas kérdés. Mert az is nyer, aki a legtöbbször beugrik. Még ha agyonütik, akkor is. De az igazi győztes az, aki a legtöbb ilyen közveszélyes embert leleplez.*

— *És mondd csak kérlek: nem fajulhat el ez a társasjáték?*

— *De már el is fajult.*

— *Hogyan?*

— *Valaki feljelentette Harangi Sándor kartársunkat, az O. Gy. E. miniszteri biztosát.*

— *Harangit? Miért?*

SZAKMAI KÓRUS: Harangit? Miért?

— *Mert „A Gyógyszerész" 1947. aug. 16-i számában ezt irta: „Nagyon jól tudjuk, hogy ezt a problémát csak az államositás oldhatja meg . . ."*

— *Igen ám, csakhogy Harangi Sándor, ha jól emlékszem, azt is hozzátette, hogy mindez azonban csak egy történelmi fejlődés során lehetséges.*

— *Ez a dialektika.*

SZAKMAI KÓRUS: Ez a dialektika!

— *Több ez minden dialektikánál. Ez azt jelenti, hogy nálunk legtöbbször csak az érem egyik oldalát nézik meg. De viszik a hirt . . .*

— *De hiszen akkor ez az egész szakmai társasjáték.*

— *Csak végig kell játszani és rájövünk: mennyire vigasztalan játék. Nem nekünk való.*

— *Hát akkor játsszunk valami mást.*

— *Megmondjam, mit? DOLGOZZUNK. Mert aki dolgozik, azt még az sem érdekli, hogy tudatosan félreverik a szakmai harangokat.*

— *Igazad van. Magunknak épitünk.*

SZAKMAI KÓRUS: Magunknak épitünk!

(KOLOMP)

Igen tisztelt Kartárs Ur!

Felhivjuk szives figyelmét az **OMA-gyomormész** készitményünkre, melyet napilapokban állandóan hirdetünk, igy a közönség keresi. Saját jól felfogott érdekében ne hagyja kifogyni ezt a régi bevezetett kézi eladási cikket.

Beszerezhető: az összes nagykereskedőknél, vagy a HUNNIA-gyógyszertárban, Budapest VII., Erzsébet-körut 56.

Kartársi üdvözlettel:
Kalán Gyula és dr. Balló Lajos
gyógyszerészek.

Az Országos Mentőszolgálat feladatai

Rövid ismertetés DR. KOVÁCS JÁNOS igazgató-főorvosnak a Centenáris Gyógyszerész Héten elmondott előadásából.

A mentés fejlődésének rövid ismertetése után beszámol a magyar mentésügy 61 éves multjáról s arról a fontos nemzetmentő tevékenységről, melyet az első segélynyujtás terén kifejtett. Ezen idő alatt a mentők kb. 3.600 tanfolyamon 280 000 egyént képeztek ki. Az Országos Mentőegyesület mentőállomásait 22 év alatt 960 000 esetben vették igénybe, mentőautói 22,300.000 kilométert tettek meg, tehát csaknem hatszor kerülhették volna meg a földet. A Budapesti Mentőket pedig 61 év alatt 1,900.000 esetben vették igénybe. A mentés egységesebbé tétele és a fejlődés meggyorsitása érdekében ez év májusában a 4980/1948. Korm. sz. rendelettel egy állami szerv: az Országos Mentőszolgálat hivatott életre az egész országra kiterjedő működési körrel s ez az uj szerv vette kezébe a mentés további irányitását és tudományos fejlesztését. Utóbbi feladatot a M. Orvosok Szabad Szakszervezetén belül megalakult Mentésügyi Szakcsoport végzi. A mentés ma már önálló szakma, mint az orvosi tudomány bármely más ága s ennek fejlesztése a nemzetközi kongresszusok, hazai tudományos előadások, folyóiratok, tudományos kisérletek alapján történik. A mentők résztvesznek az egyetemi oktatás keretében a medikusok és gyógyszerészhallgatók kiképzésében és 1940 óta 750 gyógyszerészhallgató részére tartottak kötelező kollokviummal kapcsolatos előadásokat.

Igen fontos a gyógyszerész-kar szerepe az első segélynyujtás terén s magas tudásukkal és felkészültségükkel a közönség határtalan bizalmát szerezték meg. Ennek tovább fejlesztésére az egyetemi kötelező oktatás nem elégséges, hanem szükségesnek tartja a gyógyszerészek mentő vonatkozásu továbbképzését is. Hasznos gyakorlati utbaigazitásokat is ad a gyógyszerészek részére az első segélynyujtás terén.

Zsdánov emlékének megörökitése. A Szovjetunió minisztertanácsának az a határozata, amely A. A. Zsdánov emlékének megörökitésére hivja fel a szovjet népet, az egész lakosság körében lelkes fogadtatásra talált. Mariupol, A. Zsdánov szülővárosa ezentul Zsdánov-város lesz. Mariupol, illetve most már Zsdánov-város dolgozói ünnepi gyülést tartottak ebből az alkalomból. Moszkva egyik nagy ipari területét, a tagankai-kerületet ezentul Zsdánov-kerületnek hivják. Leningrádban pedig egy hatalmas ipartelep vette fel a Zsdánov nevet.

Ismét kapható!

Jódérzékeny betegek kezelésére is

ENDOJODIN

az ideális, fájdalommentesen fecskendezhető szerves jódkészitmény

Intravénásan is adható!

Forgalomban; 10 amp. á 2 kcm.

MAGYAR PHARMA GYÓGYÁRU RT.
BUDAPEST, XIV, TELEPES-UTCA 53.

Dr. Csipke Zoltán egy. c. rk. tanár évnyitó beszéde

— Soraitokban a munkások és dolgozó parasztok gyermekei . . . —

Szeretettel üdvözlöm az *Egyetem*, a *Professzorátus* és az egész *Tanszemélyezt* nevében a tanévnyitó ünnepélyünkön megjelent kedves vendégeinket, a Richter gyógyszervegyészeti gyár dolgozóit, valamit a tanév kezdetén munkába induló Kartársnőket és Kartársakat.

Tiszelt Hallgatóság!

Régi egyetemi tradició, hogy a tanév hivatalos megnyitása után az egyes fakultások hallgatói, az elsőévesek befogadása előtt szakmai tanévnyitót tartanak.

A gyógyszerészhallgatók ezidei gólya-avatását a magyar gyógyszervegyészeti ipar olyan fellegvárában tartják, amelynek története és müködése évtizedek óta egybekapcsolódik a magyar gyógyszerészet haladásával.

Biztos az, hogy a gyógyszerészi emlékekben olyan gazdag Richter gyárban még nem volt ehhez hasonló esemény, de az is bizonyos, hogy a Tudományegyetem tradicionális megnyilatkozásaiban sem fordult elő az, hogy az egyetemi ifjuság tanévi munkájának megkezdésekor egy iparvállalat vendégszerető épületében tett volna hitet azoknak a feladatoknak a teljesitésére, amelyekre egyetemi beiratkozása alkalmával vállalkozott.

Tisztelt Hallgatóság! Ez nem véletlen! Nem előre megszervezett gyárlátogatás! Ez annál sokkal több! Mert az egyetemi ifjuság spontán elhatározásból a gyár baráti légkörében együtt akar ünnepelni egy gyár dolgozóival, tanulótársaival!

Hallgatóinknak tanévmegnyitó ünnepsége a Richter-gyárban voltaképpen szimbolum.

Szimbolizálja egyrészt azt, hogy a gyógyszerellátásnak ez a két fontos szektora — a gyár és a gyógyszerész — együvé tartozik és ha feladatköre nem is teljesen azonos célja, a magyar nép olcsó és jó gyógyszerrel való ellátása az közös feladat.

Szimbolizália másrészt hallgatóink ittléte azt is, hogy a tanulóifjuságot akár az egyetem laboratóriumaiban akár a gyár mühelyeiben tanul, csak egy közös gondolat heviti, nevezetesen az, hogy a több tanulással megszerzett több tudás birtokában szakmailag minél képzettebb legyen.

Köszönöm a vállalat vezetőségének, elsősorban *dr. Horetzky* vállalatvezető elvtársnak, hogy megértették hallgatóink őszinte, szivből jövő óhaját és segitségünkre voltak abban, hogy gyógyszerész ifjuságunk együttérzését a gyári dolgozókkal, az ifju munkásokkal, a gyár területén demonstrálhatia.

A gyár dolgozóit pedig arra kérem, hogy fogadiák szeretettel hallgatóinkat és velük együtt müködve támogassák őket is a népi demokrácia utián a szocializmus felépitésében.

Most pedig néhány szóval „Hozzátok" fordulok első éves hallgatóink.

Most lépitek át elsőizben az Egyetem kapuit. Első'zben ültök az Egyetem tantermében és dolgoztok laboratóriumaiban. Most tájékozódtok, végeztek környezettanulmányt és ismerkedtek azzal az uj levegővel, amely a megujhodott demokratikus átalakuláson keresztül az egyetemen benneteket ma körülvesz. De ugyanakkor figyelő szemetek már a jövőbe tekint és boldog reménykedéssel gondoltok arra, amikor diplomával a kezetekben uj feladatok teljesitésére indultok az életben.

Soraitokban ott ülnek ma már nagy számban a munkások és dolgozó parasztok gyermekei is és meg vagyok róla győződve, hogy ez az egészséges és igazságos szelekció, amely megnyitotta az egyetem kapuit a népi származásu munkás és paraszt ifjak előtt, nemcsak a régi hibák részbeni jóvátételét szolgálja, hanem a hallgatóság tanulmányi szintjét is nagymértékben emelni fogja.

Hallgatóink összetétele, szellemi és ideológiai beállitottsága azonban nemcsak az emlitett szelekció miatt változott meg gyökeresen, hanem egyéb körülmények is döntően befolyásolták azt. Igy meg kell emlékeznem elsősorban a gyógyszerészetről szóló 1948 évi XXX. tc. ama rendelkezéseiről, amelyek a régi kiváltságok megszüntetésével a gyógyszertári átruházások és öröklések lehetőségének kizárásával uj utat nyitott uj értelmiség felé.

Ma már a gyógyszerészi pályára való felvételt meg sem kisérlik azok a régebben nagy számmal jelentkező gyógyszerész gyermekek, akik a tanuláshoz avagy a gyógyszerészi hivatás gyakorlásához vajmi kevés kedvet éreztek, legtöbbször a szülői kényszer, illetve a családi koncesszió megvédése hajtotta őket az egyetemre. Az egyetemen, igy közelebbről a gyógyszerészhallgatók között ma már csak annak van helye, aki a gyógyszerészetben tisztességes megélhetést biztositó hivatást lát.

Ez azonban csak akkor válik a hallgatóságban tudatossá és az életben valósággá, ha a hallgató az egyetemen több tanulással minél több tudást szerez, amelyet nemcsak a maga részére, hanem a közösség, a magyar nép számára is gyümölcsöztetni fog.

Az uj gyógyszerészi törvény minden dolgozó részére, akik megértették és segitették a népi demokrácia célkitüzéseit biztositani fogja a megélhetést. De ennek elnyeréséhez, illetve annak leméréséhez, hogy ki mennyit ér, a több tudás lesz elsősorban irányadó.

A több tudás lehetősége „kedves ifju kartársaim" ma már korlátlan. Demokratikus kormányzatunk lehetővé teszi a szegénysorsuak tanulását! A szakoktatásunkban máris bevezetett belső reformok, különösképpen pedig az évfolyamonként létesitett tanulókörök — annak ellenére, hogy ezek alig egy éves multra tekintenek vissza — irányitó és nevelő hatása a professzorátus megállapitása szerint is máris olyan eredményeket hozott, amelyekre azelőtt gondolni sem mertünk.

Rajta tehát kedves barátaim, tanuljatok szorgalmasan, fejlesszétek, szélesitsétek ideológiai és szaktudásotokat! Érezzétek át a népi demokrácia értetek hozott reformjainak fontosságát. Épitsétek hazátokat elsősorban azzal, hogy az egyetemen megszerzett tudásotokat a közegészségügy, igy elsősorban a nép javára értékesititek.

Ne álljatok meg féluton, ellenkezőleg minél közelebb kerültök majd az oklevél megszerzéséhez, annál nagyobb erővel, annál nagyobb lelkesedéssel emeljétek magasba velünk együtt a gyógyszerészi hivatás zászlaját.

Ezekkel a szavakkal nyitom meg az 1948/49. tanévet és bocsátalak Benneteket a professzorátus nevében a népi demokrácia utján elérendő végcél, a szocializmus felé.

Gyógyszerésztudományi Értesitő

Közvetlenül lapzárta előtt került a kezünkbe a Gyógyszerésztudományi Értesitő legujabb, kettős száma. Arra már nincs módunk, hogy ezt a tartalmas és magasszinvonalu lapot ismertessük. Mindössze annak a bejelentésére szoritkozhatunk, hogy szaklapunk következő számában részletes beszámolót közlünk az Értesitőről. Valamivel azonban már most foglalkoznunk kell. És ez az, ami mindjárt a cimlapon már az első pillanatban mindenkinek feltünik: dr. Lipták Pál egyetemi tanár már nem főszerkesztője a lapnak. Mi, akik egy sajnálatos eset kapcsán egy szerkesztői üzenetben rámutattunk egy a nyilvánosság előtt lezajlott kinos esetre, akarunk olyan tárgyilagosak lenni, hogy dr. Lipták Pál személyével és tudományos jelentőségével néhány mondatban foglalkozzunk.

Az egész szakma nevében beszélünk, amikor azt mondjuk, hogy dr. Lipták Pál professzor hatalmas, nagyvonalu és minden vonatkozásában lelkiismeretes munkát végzett ennek a tudományos folyóiratnak állandó ébrentartásában. Megvolt az ereje, hite és tudományos felkészültsége hozzá, hogy maga köré gyüjtse nemcsak e pálya kipróbált tudósait, hanem a fiatalokat is. És éppen ez volt a titka dr. Lipták Pál professzor tudományos nevelő munkájának.

Most arról értesülünk, amit a most megjelent Értesitő is bizonyit, hogy dr. Lipták Pál professzor már nem főszerkesztője ennek a gyógyszerésztudományi sajtóorgánumnak. De ha Lipták professzort az egészségi állapota meg is akadályozta, hogy tovább is aktiv résztvegyen a lap tényleges szerkesztésében, hisszük, hogy tudományos cikkeivel és beszámolóival ezután is hozzá fog járulni a Gyógyszerésztudományi Értesitő szinvonalának emeléséhez. (sz.)

SZEMJON GUDZENKO:

A Kárpátokban minden jóraforduL

A Kárpátokban minden jóra fordul, —
tekints a tájra:
orom iránt az irtók csapatostul
vágnak a hófuvásos lejtő felett
s döntik a roppant tölgyeket —
megannyi kaszás ha sarjut kaszálna.

A Kárpátokban minden jórafordul, —
tekints körül:
a gránit ahol égre tömbösül,
alant vermekkel s meredélyekkel,
a Kirov bánya fúrógépe zordul
amint vájja: dül, szakad a só:
egy váltás annyit termel,
egy szerelvényre fel sem rakható.

A Kárpátokban minden jórafordul, —
tekints szét:
repülők függnek a felhők felett,
mintha a hajnal aranyát vinnék.

Rahóra postát hoztak ép —
két zsáknyit.
Hullámain vonja őket a lég
loppal a bércen át idáig.

A Kárpátokban minden jórafordul, —
nyiss be
az iskolába: nebulók ezre zsondul,
válts velük pár szót:
— Öcsém, mi a te bátyád?
— Fát fuvaroz Latorcán
a hegyen.
— Az enyém meg elment oda, ahol épül
a duzzasztógát a Dnyeperen!

A Kárpátokban csodák világa révül
termékenyen.

Schönborn gróf, ha nem félti az irhát —
Jöjjön, de mindjárt!
Hisz volna bőven beszédünk vele:
sok az „érdeme".

Hisz grófi volt itt nálunk a határ:
erdő, berek.
Nem is feledtük népe jajszavát
s az ütleget.
Felvisszük őt a habzó Tisza fölé —
gyönyörködne
a kastélyban, mely csak volt az övé,
hogy ring a hullámtükörbe.
A grófi kastély ma már munkásvédelem:
bányász és tutajos üdülője mind.

Igy változik itt a történelem
a bolsevisták törvénye szerint
A Kárpátokban immár mindent mindörökre
javit a fordulat:

görnyedtünk eleget úri ütlegekre —
ma mi vagyunk a törvényes urak . .

DUDÁS KÁLMÁN FORDITÁSA

Könyvismertetés

Varró Aladár Béla: Termeljünk gyógynövényt. (Függelék: A vadon termő gyógynövények gyüjtése és értékesitése.) Szukits, Szeged, 1948. 197 old. Ára 11.— forint.

A gyógynövény-szakmában jól ismert gyógyszerészszerző tollából ismét megjelent egy értékes munka, mely a gyógynövénytermelés jövedelmezőségét szélesebb körben kivánja propagálni, minthogy ez nemzetgazdasági szempontból is jelentős ügy.

„Virágzó mezőgazdaság" jelszóval vezeti be a szerző könyvét, melyben a mezőgazdasági termelés korszerü reformja és a dolgozó parasztság jólétének emelése érdekében megadja mindazt, ami a gyógynövénytermelés korszerü kiépitése terén szükséges. Az iparban kitüzött „termelj többet, jobbat" jelszó megvalósulását is kivánja szolgálni, midőn az erőteljesebb gyógynövénytermelésre is szakszerü, kimerítő felvilágositásokat nyujt.

„Gazdaságos növénytermelés" cimü fejezetében a termelés rentabilitását, az értékesitési lehetőségeket, a pénzügyi alapvetést tárja elő. (A levandula-termés pl. jó körülmények között katasztrális holdanként 5400—7200 frt értékü volt tavaly.) „Termeljünk gyógynövényt" cimü részben a nemzetgazdasági, egészségügyi és egyéni szempontok tárgyilagos ismertetésével igazolja a gyógynövénytermesztés fontosságát, ismerteti a könyv beosztását, tárgyalási módját. Általános tudnivalókban a növény részeivel, szervezetével foglalkozik dióhéjban. A talaj nemeinek, alkotórészeinek, megmüvelésének, a müvelési módszereknek, talajjavitásnak és telkesitésnek ismertetése után rátér a vetőmag, a vetőmagtermesztés, vetőmag szükséglet tárgyalására. „Mikor és hogyan vessünk" kérdésre is választ ad, majd a növények fejlődését előmozditó eljárások, a palántanevelés és ápolás ismereteit közli. A gyomok kiirtásának fontossága, a melegágyak talajának elkészitése is külön szerepet kap.

Általános tudnivalók a termés begyüjtéséről hasznos szolgálatot tesznek. Ezeket követi a learatott gyógynövények körüli munkálatok tárgyalása. Igy elsősorban a száritás, majd a csomagolás, szállitás. Külön részben foglalkozik a szerző a gyökerek, gyökértörzsek, majd a füvek és levelek, ezután a virágok gyüjtésével, kezelésével és száritásával. Végül kereskedelmi müszavak közlésével zárja le az általános részt. A parlagon heverő földek gyógynövényekkel történő betelepitésére külön cikket szentel.

A termelhető gyógynövények részletes gyakorlati ismertetése teszi a munka zömét. Itt is felhivja a figyelmet az egész gyógynövénytermesztés leglényegesebb pontjára: „A termelési számvetést minden termelőnek a vetés előtt, a legujabb gyógynövényárak alapján kell elkésziteni." 45 gyógynövényt sorol fel magyar nevük alfabetikus sorrendjében. (Egy részük gyakran inkább mint ipari vagy füszernövény szerepel a kereskedelemben.) Közli a növény latin nevét is, majd röviden leirja a növényt magát. Részletesen tárgyalja a termelését: éghajlat, talajigény, a talaj előmunkálása, trágyázás, vetés, kapálás, gyomlálás, aratás, cséplés, száritás, tisztitás stb. Magszükséglet, hozam, beszáradási arány, nagykereskedői ár közlése közben nem feledkezik meg az értékesités lehetőségeiről, a melléktermékek felhasználásáról sem, ezek ugyanis a rentabilitást elsőrendü szemponttá teszik.

A vadontermő gyógynövények gyüjtését is tárgyalja könyvében. Szorosan véve nem tartozik a cimben megadott tárgyhoz, azonban igen célszerü a termelők figyelmét erre is felhivni. Azonos szempontok alapján tárgyalja ezt a témát is, nagy sulyt helyezvén a gazdaságosságra és a nemzetgazdasági szempontokra. 36 vadontermő gyógynövényünket és a gyüjtendő részt ismerteti röviden, megjelölve a beszáradási arányt és nagykereskedői árat is.

Táblázatos kimutatást találunk a gyógynövényekről. Ebben szerepel az áru neve, a vetés, palántázás, aratás, gyüjtés ideje, a drog neve és a beszáradás mértéke.

Végül a gyógynövények botanikai névsora és tárgymutató egésziti ki a sok haszonnal forgatható könyvecskét, melyről reméljük, hogy minél számosabban és örömmel fogják lapjait forgatni a szépen fejlődő gyógynövénykulturákat létesitők közül; igy megvalósul a „virágzó mezőgazdaság" célkitüzése.

Dr. Halmai János

Bérmunkában: Ac. salic.-ból Natr. salicyl. Acisal-ból Cacisal Jod-ból Kali. jodat
gyártását és kivánatra a Salicylsók és más bértablettázást vállalok
„Theriaka"
Bartha József gyógyszerész
Bp. V., Zoltán-u. 12.
Telefon: 127—694.

CAUSYTH-tabletta ÉRTA
OTI-ra szabadon rendelhető

HIREK

Bayer Antal halálára

A gyászhir csak annyit mond, hogy Bayer Antal kartársunk 88 éves korában, hosszas betegség után, október 29-én meghalt. Nekünk azonban ezzel a halálesettel kapcsolatban valamivel több közölnivalónk van. Mert Bayer Antal gyógyszerész volt, a gyógyszerészi hivatás legtisztább értelmezésében. Tudjuk róla, hogy Bécsben szerezte az oklevelét s ugyanott kezdett el dolgozni, mint okleveles gyógyszerész. 1888-ban, tehát pontosan 60 esztendővel ezelőtt vette át az Andrássy-uti Vöröskereszt gyógyszertárat, amely ma „Magyar Kereszt" gyógyszertár néven müködik. Köztudomásu, hogy évtizedeken keresztül volt miniszteri biztosa a Gyógyszerészgyakornokokat Vizsgáztató Bizottságnak és ilyen minőségében, mint kiküldött miniszteri biztos, résztvett a gyógyszerészi szigorlatokon is. Alig van gyógyszerész-nemzedék, mely ne az ő kezéből kapta volna meg tyrocinális bizonyitványát. A szakma nagy részvéte mellett temették el október 31-én.

És most Bayer Antal halálával egyidőben pótolnunk kell egy mulasztásunkat. És meg kell irnunk, hogy dr. Bayer Antal 51 éves korában, 1945. január 1-én, bombatalálat következtében meghalt. Abban az időben még nem volt szaklapunk, hogy a pályát ért minden sulyos veszteségünkről megemlékezhettünk volna. De most dr. Bayer Antal kartársunkkal is kell foglalkoznunk, aki egyike volt e szakma legkiválóbbjainak. Alig volt ember, aki őt ne ismerte és ne szerette volna s alig volt a gyógyszerészi tudomány müvelőinek olyan megmozdulása, amelyben ő tevékeny részt ne vett volna. Azt azonban már kevesen tudják, hogy dr. Bayer Antal kartársunk munkatársa és tudományos rovatvezetője volt a proletárdiktatura alatt megjelent Gyógyszertári Munkások Lapjának. A legnagyobb lelkesedéssel vezette rovatát, gyüjtötte össze az anyagot és ügyelt arra, hogy a gyógyszerészi tudományt beállitsa az akkori forradalmi idők száguldó sodrába. Még a Gyógyszertári Munkások Lapjának augusztus végén megjelent utolsó példányában is ott találjuk egy tanulmányát. Ember volt, tudós, kiváló kartárs és barát és az maradt élete utolsó pillanatáig.

Bayer Antal halálának friss közlésével igy róttuk le kegyeletünket néhány tiszta szóval a következő nemzedék iránt.

A rompatikák felé. Dr. Andriska Viktor tiszti orvos kartársunk annak a közlésére kért meg bennünket, hogy egy kiváló analitikai mérleget sulysorozattal, valamint gyógyszertárban szükséges reagenseket felajánl annak a gyógyszerésznek, aki most, vagy a jövőben egy rompatika áldozatos felépitésére vállalkozik.

Állandóan kapható CIBA készitmények:

AGOMENSIN amp.
ANDROSTIN amp.
ANTISTIN amp.
ATOCHINOL tabl., kenőcs
CARBANTREN gran.
CIBALGIN tabl. á 100,
COAGULEN por 2.5, 5 és 10 g, tabl.
CORAMIN-R tabl.
DIAL tabl., amp.
DIOCAIN por
ENTERO-VIOFORM tabl. á 10
ESIDRON amp.
LIPOJODIN tabl.
LUTOCYCLIN amp. á 2 mg
NEURO-TRASENTIN drag.
OVOCYCLIN amp. á 1 és 5 mg, kenőcs, tabl. á 0.1 és 1 mg
PERANDREN amp. 10 és 25 mg, oldat, kenőcs
PERCAINAL kenőcs
PERCORTEN amp. 5 mg., linguetta.
PERISTALTIN tabl., amp.
PHYTIN tabl., liquid
PROKLIMAN tabl.
RESYL oldat, amp.
SISTOMENSIN tabl., amp.
SPASMO-CIBALGIN tabl.
TRASENTIN amp., kup
VIOFORM por 25, 50, 100, 250 g

CIBA AKTIENGESELLSCHAFT, BASEL (Svájc)
Magyarországi képviselő: JAKITSCH JÁNOS
BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA 2.

HARANGI SÁNDOR ELŐADÁSA. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság előadásai keretében november 26.-án este 7 órakor Harangi Sándor egyetemi előadó kartársunk „Szociológia, gyógyszerészi jogszabály és kötelességtan" cimen előadást tart.

Örömmel adunk hirt és felhivjuk kartársaink figyelmét erre a nagyjelentőségünek igérkező előadásra. Felhivjuk a figyelmet márcsak azért is, mert ez az első eset, mondjuk meg nyiltan, az első eset az egyetem fennállása óta (a proletárdiktatura leszámitásával), amikor egy egyetemi előadó, egy tudományos társaságon belül a szociológiáról értekezik. Tudomásul kell ezt venni, mert tudjuk, hogy Harangi Sándor kartársunk előadásai mit jelentenek az életbe kikerülő, a magyar népi demokrácia szinterére lépő ifjuság számára. És itt rá kell mutatnunk egyuttal arra is, hogy ez Harangi Sándor kartársunk igazi területe. Az egyetemi ifjuság oktatása és szociális vonatkozásu átállitása az a tiszta irányvonal, amelyen Harangi Sándor különleges képességeit nem tudjuk nélkülözni.

Vállalatvezetői kirendelés. A kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter a 3.500/1948. Korm. számu rendelet 1. §-a alapján a „Terla" Gyógyszerészek Szövetkezete (VII., Király-utca 67.) budapesti bej. céghez vállalatvezetőül kirendelt Lengyel László budapesti lakós megbizását visszavonta és a szövetkezethez vállalatvezetői minőségben dr. Kenéz Endre budapesti lakóst rendelte ki. (121.417/1948. VI/5. K. Sz. M. szám.)

Igazolási hirek: Október 20. Felebbezési határozatok:

Dr. Kovács László: 3 évre vezető-állástól eltiltva.

Dr. Göbel Józsefné Szkalka Éva: elhalasztva.

Október 21. Dr. Dávid Lászlóné (Rácalmás): 1 évre jogositványának gyakorlásától eltiltva.

Október 27. Nagy Pál: 2 évre felelős vezetői állástól eltiltva.

Szklenkay Arisztid: vezető-állástól 5 évre eltiltva.

Hadfi Endre: elhalasztva.

Október 28. Héjja Jenő: elhalasztva.

Kállay Kálmán jászkiséri gyógyszertár: Jogfosztás.

November 4. Tárgyalás alá kerülnek: Hrabéczy Oszkár, Jeszenszky Viktor, Kovács Sándor.

November 4. 19-es tanács:

Jeszenszky Viktor, a „Zrinyi" gyógyszertár Sztójay jognyertese, volt nyilas párttag: 2 évre a gyakorlattól eltiltva.

Hrabéczy Oszkár: jogfosztás.

November 8. Győrffi Gábor gyógyszerész százados: Igazolva.

Jakutok, evenkek és más északi népek fiai a leningrádi főiskolákon. Minden nyaron tömegesen érkeznek Leningrádba jakutok, evenkek, oroesok, korjákok, nyonyesok és más északi népek fiai és leányai, akik a főiskolák nyári tanfolyamaira iratkoznak be. A szovjet hatalom évei alatt a leningrádi Egyetemnek az az osztálya, amelyet az északi népek ifjusága részére tartanak fenn, máris eddig is rendkivül sok szakembert képzett ki. Ezek most mind tevékenyen részvesznek szülőföldjük gazdasági és kulturális életében. Egyébként még ebben a tanévben az egyetemnek ezt az osztályát átalakitják az északi népek fakultásává. Ezen a fakultáson 12 különböző nyelven folyik majd a tanitás.

Felhivás. A Gyógyszerészképzés Karközi Állandó Bizottsága felkéri a gyakornoki gyakorlatot folytató gyógyszerészhallgatókat és azokat a gyógyszertárakat, amelyekben gyakorlatukat folytatják, haladéktalanul jelentsék, ha az illető gyógyszertárnak nincs gyakornoktartási engedélye. Jelentést még abban az esetben is kérünk, ha az illető gyógyszertár felelős vezetője kérvényezte ugyan a gyakornoktartási engedélyt, de ezideig még nem kapta meg. A gyakornoktartási engedéllyel nem rendelkező gyógyszertárban eltöltött gyakornoki idő nem szabályos, tehát nem számitható be.

Komszomol kiállitás Rigában. Rigában a történelmi muzeum kiállitást rendezett a Komszomol 30 éves jubileumával kapcsolatban. A kiállitási anyag, amely körülbelül 1.000 darabból áll, fényképekben és különböző dokumentumokban mutatja be azt a kemény, áldozatos földalatti harcot, amelyet a háboru éveiben a lett ifjuság a Bolsevik Párt vezetésével a német megszállók ellen folytatott, de feltárja azt az ugyancsak hősies küzdelmet is, amellyel az ifjuság résztvesz az ország ujjáépitésében.

A Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem II. számu Női Klinika ujjáépitése. A Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem II. sz. női klinikája ezuton emeli el kérő szavát a magyar társadalomhoz annak érdekében, hogy segitséget kapjon arra, hogy a fasizmus által megsemmisitett és korszerü felszerelésében elmaradt intézményei eszközeit minél hamarabb ujjáépitve és kiegészitve állithassa világviszonylatban is korszerü formában a dolgozók rendelkezésére.

Minden magyar családnak volt, van és lesz féltett és védett asszonyhivatás sorsba kerülő, segitségre szoruló tagja, akiknek életvédelmét célozzuk jobban és a bajmegelőzés elkerülését biztositólag tervszerüsiteni olyként, hogy az egyén — a bajbajutott — által nem viselhető különleges, de valamennyiünk érdekét szolgáló védelemszolgáltatás költségei társadalmi uton teremtessenek elő.

A régi orvosi hivatást, a gyógyitást, akarjuk felcserélni a megelőző egészségvédelmi, uj uttörő rendszer oly kifejlesztésével, ami a haladó értelmiség célkitüzésében fokozottan szolgálja a hároméves terv keretének termelés-emelését, a betegségek várható elkerülésével és a gyógykezelési napoknak a csökentésével. Ezen uttörő munkánkhoz csak azt kérjük, a mi védelmünket váró **dolgozóktól:** segitsenek az orvosi átlagmunkán felüli uttörő munkánkban a szónakozásuk megválasztásával és mi oda fogunk hatni, hogy nemcsak megismerik az orvosi értelmiségi uttörő törekvéseket felolvasó előadás keretében, hanem a magasnivóju müsorban sem fognak csalatkozni.

Ennek a segitésnek intézményes megteremtését célzó alapgyüjtését azzal kivánjuk elérni, hogy az 1948. évi szabadságcentenárium évében az orvosi megelőzés kérdéseit is felölelő szakelőadás megtartása mellett müvészi estet rendezünk 1948. december 12-én este negyed 6 órai kezdettel a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a dolgozók társadalmának vezetői védnöksége mellett.

Gyakornoktartási engedélyért folyamodók figyelmébe. A Gyógyszerészképzés Karközi Állandó Bizottsága kéri a **gyakornoktartási engedélyért folyamodókat,** hogy az adminisztráció egyszerüsitése céljából a kérvényben azt is tüntessék fel, hogy mióta vezetői az illető gyógyszertárnak.

FUNGIN

PENICILLIN tartalmu magyar készitmény.
Penicillin érzékeny baktériumok okozta gennyedések **helyi** kezelésére.
Forgalomba kerül: 3 x 5, 5 x 10, 10 x 5 és 1 x 50 kcm-es üvegekben

Phílaxia
Állami Oltóanyagtermelő Intézet

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A tatabányai bányatárspénztár egy ujonnan szervezett gyógyszerészi állásra pályázatot hirdet.

A megválasztandó gyógyszerész a Tatabányán érvényes mindenkori kollektiv szerződés szerinti fizetés és a bányaüzem külszini alkalmazottait megillető természetbeni szénilletmény.

A betöltendő állásra approbált gyógyszerészek pályázhatnak, akik az ország területén gyógyszerészi müködésre jogositó oklevéllel rendelkeznek és ennek megszerzésétől számitott legalább 5 évi gyakorlattal rendelkeznek.

A bélyegtelen pályázati kérvényt jelen pályázati hirdetménynek „A Gyógyszerész" cimü lapban való megjelenésétől számitott 30 napon belül kell a tatabányai bányatárspénztárnál benyujtani vagy oda póstán megküldeni.

A pályázati kérvényhez az alábbi okmányok csatolandók: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. ujkeletü hatósági erkölcsi bizonyitvány, mely a családi állapotot is igazolja; 3. magyar honosságot igazoló hatósági bizonyitvány; 4. szellemi és testi épséget igazoló ujkeletü tisztiorvosi vagy pénztári orvosi bizonyitvány; 5. az ország területén gyógyszerészi gyakorlatra jogositó oklevél, egyetemi leckekönyv és szigorlati bizonyitványok; 6. az eddig müködést igazoló okmányok; 7. szakszervezeti tagságot igazoló bizonyitvány; 8. rövid életrajz; 9. az illetékes igazolóbizottság határozata.

Az alkalmazandó gyógyszerész jogait és kötelességeit a kötendő szerződés és a bányatárspénztárnál érvényes mindenkori szabályok állapitják meg.

Tatabánya, 1948. évi október hó 30-án.

BÁNYATÁRSPÉNZTÁR
Tatabánya.

Szovjet kutatók lehetővé teszik a fokozott látást sötétben. A Szovjetunióban öt intézet foglalkozik a fiziológiai optikával. Ezek müködését a Tudományos Akadémia egy külön bizottsága egyezteti. Kutatómunkájuk igen sok eredménye az orvostudományban, a közgazdaság több területén, a repülés, a közlekedés és az ipar terén nyer felhasználást. Igy például sikerült fokozni a szem érzékenységét a sötétben.

Nagy elméleti jelentősége van Szergej Vavilov, a Tudományos Akadémia elnöke által kidolgozott módszernek, mellyel ki lehet számitani az ember fényérzékenységének mennyiségét. Vavilov bebizonyitotta, hogy az ember szeme olyan minimális fényhatásokra is reagál, melyeket a modern fizikai eszközök már nem is jeleznek.

Világszerte ismert a Rjabkin professzor összeállitotta „polykromatikus tabella", melynek segitségével megállapitható a szinvakság több fajtája.

Egyéves tanfolyam. Minden jel arra mutat, hogy a régi, nem oklevelesek egyéves tanfolyamát folytatólagosan még erre a tanévre a legközelebbi napokban engedélyezni fogják. A kérvény az Egyetemi Karközi Bizottságon, Szakosztályunkon és az Egészségügyi Tanácson keresztül kedvező véleményezéssel már fönn van a Közoktatásügyi Minisztériumban és lehet, hogy mire e sorok megjelennek, már ki is jött az egyéves tanfolyam engedélyezése. Éppen ezért **felhivjuk az érdekelteket,** Pesten és vidéken, hogy **készüljenek** a remélhetőleg minél előbb megindulo tanfolyamra. A részvételi feltételek különben már minden kartársunk előtt ismeretesek.

Lomonoszov-Muzeum Leningrádban. A Szovjet Tudományos Akadémia az orosz tudomány történetének és a Lomonoszov által felállitott első vegyészeti laboratórium 200 éves jubileumának szenteli őszi ülésszakát. A jubileummal kapcsolatban egy uj, Lomonoszovról elnevezett muzeumot nyitnak meg. Abban a leningrádi épületben, ahol M. V. Lomonoszov 1741-től 1765-ig dolgozott, most lázasan dolgoznak a muzeumi anyag összeállitásán. A cél az, hogy a dokumentumokon keresztül bemutassák a nagy tudós ifjuságát és a Peterburgban, valamint Moszkvában végzett tudományos munkásságát. A muzeum legérdekesebb része lesz ez a rekonstruált Lomonoszov-laboratórium, ahol a nagy orosz tudós az anyag megmaradásának elve és más fontos természeti törvények kidolgozásán munkálkodott.

Adományok az injekciós laboratóriumra. A Budapesti Egyetemi Gyógyszerészeti Intézetben felállitott injekciós és antibiotikus laboratórium részére folyó évi szeptember hó 28-tól november 1-ig beérkezett adományok: dr. Horváth Dénes, Lövő 200 forint, Sásdi István, Budapest, 1000 forint, összesen 1200 forint. A legutóbb közölt adomány 24.745 forint, összesen 25.945 forint. (Ebből az összegből 15.000 forint a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium kiutalása.)

Csernyahovszkij-emlékmü. Most fejezték be azt az emlékmüvet, amelyet Ivan Danilovics Csernyahovszkij tábornok, a Szovjetunió kétszeres hőse emlékére emelnek a róla elnevezett városban. Csernyahovszkij tábornok csapatai léptek először német területre. Az emlékmü hét méter magas obeliszk, a pályaudvar előtti térségen, fekete márvány alapzaton emelkedik. Az obeliszken egy fehér márványból készült mü van Csernyahovszkij képmásával.

Dr. Lányi
gyógyárunagykereskedő
●
Budapest, VIII., Rigó-u. 10.
Telefon: 138—537
335—011

Szerkesztői üzenetek

B. I. Csatlakozom: Azt irja levelében, hogy nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy nincsenek követői Ungváry Katicának akkor, amikor az lemondott az apja patikájának megörökléséről. Ezt a tételt kartársunk a saját esetével igazolja, aki szintén átirathatná magára a patikát, de sokkal szivesebben vállalja, hogy hatósági kezelője legyen annak a gyógyszertárnak. Ugyancsak Ön hivatkozik azokra a kartársakra, akik azzal a kéréssel kérték vissza kérvényeiket a minisztériumból, hogy inkább hatósági kezelők, vagy akárcsak beosztott gyógyszerészek akarnak lenni. Mi a magunk részéről örömmel adunk helyet ennek a közlésnek. Megvalljuk: nem is gondoltuk, hogy Ungváry Katica elhatározása nyomában egyszerre minden örökló-ifju lemond örökési jogáról. Mi csak megirtuk, amit a magyar rádio közvetitett. Mi egyszerüen csak örvendtünk annak, hogy legalább Ungváry Katica a mi utunkon jár. A szakszervezetek utján. A szocializmust épitő magyar népi demokrácia utján. (sz.)

K. P. Felháborító: Mi is hallottunk arról a hirről, hogy valaki boros vagy félboros állapotban egyszercsak elkurjantotta magát, hogy mi lesz december közepén. Ebben nincs semmi különös. Az emberek gyakran kurjantanak és nem kell mindent mellre szivni. Attól még senkinek sem lett gyereke, mert valakivel hirbehozták. De az már furcsa és érthetetlen, hogy ez a kurjantás olyan meszire csendült, hogy 24 óra alatt szerte az országban kiürültek a gyógyszeres edények. Nem Kartársam, azért ilyen eszeveszett gyorsasággal nem fejlődnek az események. Egy kurjantás valódi hatóerejét rendszerint az szabja meg, hogy mekkora gárda és milyen titkos célzattal viszi szét azt a szélrózsa minden irányába. Mert annyit elárulhatunk, hogy nincs veszedelmesebb az irányitott kurjantásnál és egy kurjantás irányitásánál. (sz.)

Hatósági: Tévedsz, ha azt hiszed, hogy **dr. Percs Ernő urból** afféle kiskirály lett és most valahol fönn ül egy piedesztálon, melyet maga épitett a saját dicsőségére és osztogatja kegyeit és ütlegeit. Vésd jól az emlékezetedbe, ha eddig még nem tudnád, hogy azért még senkiből sem lett véglegesen kiskirály, mert ártalmas és haszontalan munkát végzett. A multban és a jelenben egyaránt. A multban azért, mert szabályos fasiszta volt, ma pedig azért, mert meg nem engedett módon és eszközökkel próbál ellenőrizni gyógyszertárakat pusztán azzal a céllal, hogy sajátmagáról elvezetje a figyelmet. Nem, Percs Ernőből nem lett kiskirály és a trón is inog alatta. De azt nem csodáljuk, hogy fáj neki, hogy még mindig olyan gyógyszerészek állnak és dolgoznak a hatósági gyógyszertárak élén, akiket a multban hiába keresett maga körül. És nyilván vannak is kiszemelt emberei, régi testvérei a multból, akiket a szabálytalan vizsgálatok során kiejtendő vezetők helyébe kivánna állitani. Ebből is láthatjuk, hogy ha Percs Ernő ur átmenetileg fel is vitte valamiféle kiskirályságig, akkor is hamarosan vége kell, hogy szakadjon — pünkösdi királyságának. (sz.)

Előfizetési dij:
1 hóra 15.— forint
Negyedévre 45.— forint
Falusi törpe gyógyszertáraknak:
1 hóra 10.— forint
3 hóra 25.— forint.
(Csak előre való fizetés esetén!)
Szakszervezeti tagoknak:
1 hóra 7.— forint
3 hóra 20.—forint
Gyógyszertári segédmunkásoknak és egyetemi hallgatóknak negyedévre 10.— forint

x **Nagyforgalmu,** vidéki nagy városban levő reáljogu gyógyszertár családi okokból sürgősen eladó, vagy elcserélhető. Cim a kiadóban.

x **Kóny nagyközségben** gyógyszertár bérbeadó. Olyanok jelentkezzenek, akik 5—6 ezer forinttal rendelkeznek.

x **Győrsövényházán** szintén bérelhető gyógyszertár egész olcsón. 4—5 ezer forint ehhez is szükséges. Cim: Hegel Frigyes, Kony.

x **Reáljogu gyógyszertár** azonnal elado, megyeszékhelyen, készpénzfizetés ellenében. Cim a kiadóban.

x **A Nagyoroszi gyógyszertár bérbeadó.** Érdeklődni ott helyben

x **Vidéki városban,** esetleg nagyobb községben örökbérletet, vagy eladó gyógyszertárat keresek. **Jelige: 1925515 számon.**

x **Budapest centrumában** reáljogu gyógyszertár eladó. Felvilágositást nyujt dr. Harsányi, Budapest, VI., Szondy-u. 9.

x **Gyógyszertár-bérletet,** esetleg felelős vezetői állást keresek. „Azonnal 1948." jeligére.

„Gyógyszerész házaspár" jeligére **patikabérletet** keresek. Cim a kiadóban.

a gyógyszerész

Megjelenik havonta kétszer.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV., Veres Pálné-utca 33. I. 1.
Telefon: 386—126.
Hivatalos órák: 9—5-ig.
Főszerkesztő:
SZÉKELY JENŐ
Telefon: 162—856.
Felelős szerkesztő és kiadó:
HARANGI SÁNDOR
Telefon: 344—311.
Laptulajdonos:
a M. M. Sz. Szakszervezete Gyógyszertári Dolgozók Szakosztálya.

Hoffmann József-nyomda, Bpest, VII., Kazinczy-u. 5.

Kochmeister Frigyes Utódai

gyógyárunagykereskedés

Ismét a békebeli felkészültségével áll b. vevői rendelkezésére

Budapest, V., Gr. Klebelsberg-u. 8
Telefon: 120—356, 120—615

Távirati cim: Pharmachemia Budapest

Simonyi Pál
gyógyárunagykereskedő
Budapest, VI., Jókai-tér 3

Waldheim tabletta és tea magyarországi lerakata

Az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességeket, drogot, chemikáliát raktárról szállit.

Gyors és pontos expediálás helyben és vidékre.

Telefon: 123-269

Uj!
Tehéntej + rizsnyák + dextrin-maltose
LACTORIZAN
normál csecsemő táplálék.
Megszünteti a megbizható tej beszerzésének és eltartásának gondját.
Korlátlan mennyiségben kapható.
Krompecher Tápszergyár készitménye.

A legerősebb köhögésnél is azonnal könnyebbséget okoz:

CODERIT -CHINOIN

(Primulasav + codein. hydrochlorid + Epherit)

Köhögéscsillapitó, cöpterő tabletta

10 tablettás csomagolás